

VESTNIK

INTERNO GLASILO DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE 1941–1945

LJUBLJANA, MAREC 2016 – Št. 115-116

RAZSTAVA DIS NA GRADU RAJHENBURG O NASILJU NAD SLOVANSKIMI NARODI je bila odprta 26. januarja 2016

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je pripravilo razstavo DIS kot zameetek Evropskega muzeja o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi in drugimi narodi.

V tem delu razstave DIS je prikazano nasilje nad Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Ukrajinci, Belorusi, Srbi, Hrvati in delno nad Slovenci v Avstriji in Italiji.

Pobudo za nastajajoči Evropski muzej žrtev fašizma in nacizma je dala Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, ki je gradivo za razstavo tudi zbrala, napisala in uredila.

Pri tem so ji pomagali nekateri člani Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920–1945: Nikolaj Dorožinskiy iz Rusije, Józef Sowa iz Poljske, ing. Jiří Prokop iz Češke, dr. Juraj Drotar iz Slovaške, Markiiian Demidov iz Ukrajine, Lych Nina Antonovna iz Belorusije, Jože Partl iz Avstrije, Vera Papež-Adamič iz Bosne in Hercegovine, Milinko Čekić iz Srbije, Mladen Veličković iz Hrvaške in Gregor Kaplan iz Slovenije.

Ta Mednarodni odbor je bil ustanovljen na prvem evropskem kongresu izgnancev in beguncev žrtev fašizma in

nacizma, ki ga je organiziralo Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, 6. junija 2009 v Ljubljani.

Računalniško obdelavo je opravil Robert Škrjanc. Panoje je izdelalo podjetje Pegaz International. Pri izboru publikacij je sodeloval dr. Janko Prunk.

Prostor za razstavo je zagotovila Občina Krško. Prevoze v angleški jezik je opravilo podjetje Multilingual.

Razstava o nasilju nad slovanskimi narodi je last Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in želimo, da ostane stalno na gradu Rajhenburg.

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 je postavilo to razstavo DIS na gradu Rajhenburg v decembru 2015, **odprta pa je bila 26. januarja 2016, dan pred mednarodnim dnevom spomina na holokavst.**

Na otvoritev so bili povabljeni veleposlaniki držav, o katerih je prikazano nasilje nad njimi med drugo svetovno vojno, prisotnih pa je bilo tudi nekaj več kot sto vabljenih članov DIS.

Ostali člani DIS si bodo razstavo DIS na gradu Rajhenburg lahko ogledali 7. junija 2016. Ta dan bo dan odprtih vrat v tem taborišču za izgon Slovencev.

Panoji in vitrine, na katerih je prikazano fašistično in nacistično nasilje nad slovanskimi narodi. (Foto: Alojz Rupar)

Pred otvoritvijo razstave DIS je bil kulturni program, ki so ga izvajali tenorist

Marko Železnik, s spremljavo Martina Šušteršiča na klavirju, in Tinka Vukič na citrah.

Govor pred otvoritvijo razstave je imela predsednica DIS Ivica Žnidaršič. Opisala je mednarodno sodelovanje DIS in vsebino razstave DIS kot zametka Evropskega muzeja žrtev fašizma in nacizma na gradu Rajhenburg.

Razstavo je 26. januarja 2016 odprl župan Občine Krško **mag. Miran Stanko**. Pred otvoritvijo razstave je govoril o pomenu ohranjanja zgodovinskega spomina in se zahvalil Društvu izgnancev Slovenije 1941–1945 za pripravo te razstave za nastajajoči evropski muzej.

Na otvoritev razstave DIS je prišlo veliko novinarjev: Posavski Vestnik, Svobodna beseda, Dnevnik, Delo, Dolenjski list, Slovenska tiskovna agencija, RTV Slovenija, Vaš kanal Novo mesto, TV Krško, dopisništvo Radia Slovenije, Vestnik DIS, fotografi, Skledar TV, TV Svet.

Med gosti so bili poleg župana mag. Mirana Stanka tudi Rafallo Budyta iz poljskega veleposlaništva, Sergej Ivanov iz ruskega veleposlaništva, Katja Cegler, direktorica Kulturnega doma Krško, Nuša Somrak, podžupanja Občine Krško, Andrej Sluga, mag. Franc Žnidaršič, častni član DIS, Aleš Mižigoj, podporni član DIS, Janko Heberle, predstavnik ZZB NOB Slovenije, in Julka Žibert, članica Sveta Mestne občine Ljubljana.

Dokumentacija o tej razstavi, veliko zbranega gradiva, knjige in brošure o nasilju nad slovanskimi narodi se nahajajo v Informacijskem centru Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 v Ljubljani, Linhartova 13.

Na prireditvi ob otvoritvi razstave DIS o nasilju nad slovanskimi narodi. V prvi vrsti od leve proti desni: Aleš Mižigoj, Nuša Somrak, mag. Miran Stanko, Ivica Žnidaršič, Rafallo Budyta in Sergej Ivanov (Foto: Boris Moškon)

. Informacije . Informacije . Informacije .

Iz govora Ivica Žnidaršič, predsednice DIS, na otvoritvi razstave DIS o nasilju nad slovanskimi narodi 26. januarja 2016 na gradu Rajhenburg, Brestanica

Spoštovani prijatelji, gostje, dragi izgnanci in begunci, novinarji, pozdravljam vas v imenu Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in v svojem imenu.

Izražam zadovoljstvo, da ste se odzvali vabilu in prišli danes, da bi odprli zamelek Evropskega muzeja o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi.

Z današnjim srečanjem in odprtjem razstave želimo dati vsebinski prispevek k dnevu spomina na žrtve holokavsta.

Veliko simbolike je v tem, da odpiramo razstavo na dan pred 27. januarjem, ko so leta 1945 sovjetski vojaki ugasnili peči v koncentracijskem taborišču Auschwitz. Nemški parlament je 27. januar razglasil za državni praznik v spomin na žrtve nacizma. S tem so želeli v Nemčiji ustvariti ustrezno družbeno ozračje za preprečevanje rasizma in nacizma. Leta 2005 so Združeni narodi 27. januar razglasili za svetovni dan spomina na žrtve holokavsta. Sedaj ta praznik obeležujemo po vsem svetu.

Na številnih prireditvah spomina na holokavst se govori predvsem o nasilju nad Judi, Romi in Sinti, ne omenja pa se genocid nad Slovenci in drugimi slovanskimi narodi. Velika izjema je bila prireditev v nedeljo v Ljubljani, na kateri smo bili zajeti tudi izgnanci.

Ko smo pisali **Mednarodni zvezi spomina na holokavst**, ki ima sedež v Berlinu, in jim poslali gradiva o mučeništvu slovenskega naroda in nasilju nad drugimi slovanskimi narodi med drugo svetovno vojno ter jim predlagali, da naj se pod pojmom **holokavst razume tudi genocid nad Slovenci**, so nam odgovorili, da se pod pojem holokavst šteje samo nasilje nad Judi, Romi, Sinti in delno nad Poljaki. (Takšno je tudi stališče Muzeja novejšje zgodovine.)

Težko se nam je sprijazniti z dejstvom, da v evropski zgodovini genocid nad Slovenci in drugimi slovanskimi narodi ni dobil primerne in poštenega zgodovinskega zapisa.

Pričakovali smo, da nam po več kot 70 letih po drugi svetovni vojni ne bo treba več razlagati o oblikah nasilja in genocidni politiki fašističnih in nacističnih sistemov nad evropskimi narodi **med obema vojnama in med drugo svetovno vojno**. Vendar nas kruta stvarnost v svetu spominja, da fašizem in nacizem še nista mrtva.

Ker nas je še živih prič trpljenja zaradi teh sistemov, ne moremo biti tiho o tem, zato opozarjamo naše politike in svet o strahotah druge svetovne vojne, da se tako trpljenje ne bi več ponovilo.

Vsa Evropa se sedaj pogovarja, kam z begunci, namesto da bi Evropa terjala, da tisti, ki so krivi za vojne, **vojne ustavi**. Tistih, ki trgujejo z orožjem, seveda ne zanimajo milijoni beguncev, razseljenih oseb in trpljenje otrok.

Uspelo nam je povezati sorodna društva in organizacije v Evropi. Leta 2009 smo organizirali prvi evropski kongres izgnancev, beguncev in prisilnih delavcev. Na kongresu je bil sprejet naš predlog, da bi Muzej slovenskih izgnancev na gradu Rajhenburg razširili s prikazom nasilja tudi nad drugimi narodi, s čimer bi grad postal **evropski muzej žrtev fašizma in nacizma**.

Na našem prvem evropskem kongresu je bil sprejet tudi sklep o ustanovitvi Mednarodnega odbora izgnancev in beguncev žrtev fašizma in nacizma v letih 1920 do 1945. **Do tedaj smo imeli v Evropi samo odbore za koncentracijske taborišča.**

Mednarodni odbor se sestaja vsako leto v drugi državi članici (leta 2010 in 2011 sta bila sestanka v Ljubljani, 2012 v Kijevu, 2013 v Moskvi, 2014 v Bratislavi in 2015 v Pragi).

Mednarodni odbor se vsa leta zavzema, da bi Muzej slovenskih izgnancev razširili. Vsi udeleženci kongresa so si ogledali muzej slovenskih izgnancev na gradu.

Na sestanku Mednarodnega odbora so člani prinašali slike in druga gradiva ter knjige o nasilju, tako da nam za razstavo, ki jo bomo danes odprli, ni bilo treba posebej potovati v te države.

Kongres in sestanki Mednarodnega odbora so pomembni tudi zaradi skupnih pobud, ki smo jih poslali v svet.

Poslano je bilo več pisem predsedniku Sveta Evrope, generalnemu sekretarju Združenih narodov in predsednikom evropskih držav z zahtevami:

- naj v organih Evropske unije naredijo več za pomoč in dostojno preživetje ostarelih žrtev fašizma in nacizma,
- naj se zavzemajo, da bodo naslednice agresorskih držav druge svetovne vojne poravnale vojno škodo, zlasti Nemčija,
- naj ukrepajo proti novim organizacijam, ki oživljajo fašizem in nacizem,
- naj ne dovolijo manipulacij z zgodovino zaradi kratkoročnih političnih ali ideoloških ciljev ter

Na otvoritvi razstave DIS: mag. Miran Stanko, župan Občine Krško, Rafallo Budyta iz poljskega veleposlaništva, Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, in Sergej Ivanov iz ruskega veleposlaništva. (Foto: Boris Moškon)

- naredijo več za preprečevanje vojn, ki povzročajo milijone beguncev in razseljenih oseb.

S sestanka Mednarodnega odbora, ki je bil lani v Pragi, smo poslali predsedniku Evropskega parlamenta Martinu Schulzu pismo z vprašanjem, zakaj so se države Evropske unije 21. novembra 2014 pri glasovanju v Generalni skupščini v New Yorku **vzdržale pri glasovanju o resoluciji »Boj proti povečevanju nacizma in drugih oblik rasizma«**.

Vzdržala se je tudi Slovenija, kar je žalitev za vse nas, ki smo doživljali trpljenje zaradi nacizma in fašizma.

Tudi to kaže, kako pomemben je prikaz nasilja, kako pomembno je opozarjati, kdo je bil v drugi svetovni vojni žrtev in kdo agresor.

Mladi premalo vedo o drugi svetovni vojni. Anketa v Veliki Britaniji, ki je zajela na tisoče mladih do 15. leta starosti, je pokazala, da je vsak dvajseti mladinec na vprašanje, kdo je bil Hitler, odgovoril, da je bil nogometni trener. Kar 40 odstotkov anketiranih ni vedelo, kdaj se je končala druga svetovna vojna.

Ljudje, ki so preživeli taborišča, izgnanstvo, begunstvo, prisilno delo, odhajajo drug za drugim, zato bodo ostali le pričevanja, razstave in knjige.

Pobudo, da bi na gradu Rajhenburg nastal Evropski muzej žrtev fašizma in nacizma, smo dali že leta 2002. Zbrali smo kar veliko gradiva.

Na razstavi, ki jo bomo danes odprli, je predstavljen le del zbranega gradiva o fašističnem in nacističnem nasilju nad Rusi, Poljaki, Čehi, Slovaki, Ukrajinci, Belorusi, Hrvati, Srbi in Slovenci v Italiji in Avstriji. Podatki o tem nasilju so grozljivi.

Za Čeha se je vojna začela že leta 1938, ko so Angleži in Francozi s podporo Amerike podpisali s Hitlerjem Münchenski sporazum, da Nemčija zasede del Češke – Sudete. Že leta 1938 je bilo izgnanih 230.000 Čehov. Med drugo svetovno vojno pa je umrlo 340.000 Čehov.

Poljska je med drugo svetovno vojno izgubila več kot 6 milijonov prebivalcev, izgnanih je bilo 600.000 poljskih otrok.

V bivši Sovjetski zvezi je življenje izgubilo 26.600.000 ljudi. V izgnanstvu na prisilnem delu v Nemčiji je umrlo več kot 2 milijona ljudi iz SZ.

V Ukrajini je bilo v okupatorjevih taboriščih mučenih in umorjenih več kot 8

milijonov Ukrajincev. Med žrtvami je bilo veliko otrok.

V Belorusiji je med nemško okupacijo umrlo več kot 2 milijona 500.000 prebivalcev, kar je skoraj vsak tretji prebivalec. Samo v kraju Trostenec je bilo ubitih 206.500 ljudi.

Na Slovaškem je bilo deportiranih 109.000 Slovakov. Med vojno je bilo mučenih in umorjenih 15.000 otrok.

Trpljenje srbskega naroda so povzročali nemški, bolgarski, madžarski okupatorji in Neodvisna država Hrvatska.

V Paveličevi NDH je bilo umorjenih več kot 70.000 srbskih otrok do 14. leta starosti.

Hrvaška je 10. aprila 1941 skupaj z Bosno in Hercegovino razglasila Neodvisno državo Hrvatsko. Po kapitulaciji Italije se je začelo množično begunstvo zaradi vdora nemških vojaških sil. Več kot 30.000 Hrvatov se je zateklo v egiptovski puščavski El Shatt pod zasilne šotore, brez vode in osnovnih življenjskih pogojev.

Nasilje nad Slovenci v Avstriji in Italiji je le delno omenjeno, ker je o tem na gradu posebna razstava.

To je samo nekaj podatkov, ki smo jih v sliki in besedi prikazali na razstavi. Razstavili smo le okrog 80 publikacij o nasilju nad slovanskimi narodi, ker za več ni bilo prostora. Ostalo zbrano gradivo se nahaja v Informacijskem centru Društva izgnancev Slovenije 1941–1945, v Ljubljani, Linhartova 13.

Med drugo svetovno vojno je umrlo več kot 50 milijonov ljudi, od teh 40 milijonov slovanskega porekla. Če protihitlerjevska koalicija ne bi zmagala, bi slovenski izgnanci in številni drugi narodi ostali sužnji po vsem tretjem rajhu in drugod. Hvaležni smo borcem, ki so premagali zlo človeštva, fašizem in nacizem.

Zato ohranjamo zgodovinski spomin, naj k temu, med drugim, vsaj delček prispeva tudi ta razstava DIS, ki jo bomo danes odprli.

Pri postavitvi razstave so sodelovali Alojz Rupar, Zdenka Kaplan, Martin Podlesnik in Albin Pražnikar.

Za sodelovanje se vsem zahvaljujem.

Lastnik razstave je Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945. Danes razstavo predajamo v varstvo Občini Krško. Ta razstava DIS naj bi stalno ostala na gradu Rajhenburg. Razstavo bo odprl župan Občine Krško mag. Miran Stanko.

Otvoritve razstave sta se udeležila tudi častni član DIS mag. Franc Žnidaršič in predstavnik ZB Slovenije Janko Heberle. (Foto: Boris Moškon)

. Informacije . Informacije . Informacije .

Dopisna seja Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945

Na osnovi sklepa Izvršnega odbora Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 z dne 3. marca 2016 je bila sklicana **dopisna seja Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za 23. marec 2016** z naslednjim dnevnim redom:

1. Zaključni račun Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 za 2015 z obrazložitvijo
2. Bilanca krajevnih in Območnih organizacij DIS
3. Poročilo Nadzornega odbora Skupščine DIS o zaključnem računu za leto 2015.

Vsi delegati Krajevnih in Območnih organizacij DIS so prejeli gradiva k posameznim točkam dnevnega reda.

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica

Seja Izvršnega odbora DIS je bila v četrtek, 3. marca 2016, ob 9.30, v Ljubljani, Linhartova 13

Dnevni red:

1. Pregled sklepov prejšnje seje.
2. Informacija o odprtju razstave DIS o nasilju nad slovanskimi narodi na gradu Rajhenburg.
3. Sklic Skupščine DIS.
  - Zaključni račun Skupščine DIS za leto 2015 z obrazložitvijo
  - Bilanca krajevnih in območnih organizacij DIS za leto 2015
  - Poročilo nadzornega odbora Skupščine DIS za leto 2015.
4. Pogodba o sofinanciranju programov DIS posebnega družbenega pomena z Ministrstvom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti za leto 2016.
5. Davčne blagajne in društva.
6. Pristopna izjava za članstvo DIS v Centru za informiranje, sodelovanje in razvoj nevladnih organizacij (CNVOST).
7. Pobuda Evropskemu parlamentu za postavitev spominskega obeležja o izgonu Slovencev v prostorih EU v Bruslju.
8. Zahvalne listine DIS ob 25. obletnici ustanovitve DIS za KO DIS in druge.
9. Prijava za razpise za pridobivanje sredstev za programe DIS.
10. Razno

Vsi vabljeni so prejeli gradiva k posameznim točkam dnevnega reda seje.

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945
Ivica Žnidaršič, prof.
predsednica

Del udeležencev seje IO DIS (Foto: I. Ž.)

Seja Nadzornega odbora Skupščine DIS, ki je bila 24. februarja 2016 ob 10. uri v Ljubljani, Linhartova 13

Dnevni red:

1. Obravnava zaključnega računa Skupščine Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 in njenih organov za leto 2015.
2. Obrazložitev zaključnega računa Skupščine DIS za leto 2015.
3. Priprava poročila Nadzornega odbora o zaključnem računu Skupščine DIS in njenih organov za leto 2015.

Nadzorni odbor DIS
Veronika Kljun,
predsednica

SEMINAR ZA PROSTOVOLJCE DIS

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 bo **v soboto, 14. maja 2016, organiziral seminar za prostovoljce DIS**, ki bodo sodelovali v krajevnih in območnih organizacijah DIS pri organizaciji potrebne pomoči članom DIS na domu.

Seminar se bo začel 14. maja ob 9. uri in bo predvidoma trajal do 14. ure.

Na seminarju se bodo udeleženci seznanili z delovanjem DIS, pravicami izgnancev in beguncev po obstoječi zakonodaji za žrtve vojnega nasilja ter pravicami po zdravstveni, socialni in pokojninski zakonodaji.

Poseben vsebinski poudarek bo namenjen oblikam pomoči na domu osamelim, bolnim, invalidnim in pomoči potrebnim članom DIS, ki jih lahko razvijejo in izvajajo krajevne in območne organizacije DIS.

Vsi zainteresirani se lahko na seminar prijavijo na naslov: Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, Linhartova 13, 1000 Ljubljana, ali po elektronski pošti na naslov drustvoizgnancev@siol.net

Prijavite se lahko tudi po telefonu 01 434 48 80 ali 051 38 32 32.

V prijavi napišite svoje ime in priimek ter točen naslov.

Seminar je brezplačen. Organizacijske in druge stroške bo kril Izvršni odbor DIS.

Prijave sprejemamo do 1. maja 2016.

Vsi prijavljeni bodo prejeli po pošti vabilo in program seminarja.

Izvršni odbor DIS

7. JUNIJ – DAN IZGNANCEV

Izvršni odbor Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 bo ob dnevu izgnancev 7. junija organiziral **dan odprtih vrat** v največjem zbirnem taborišču za izgon Slovencev, v grajskih hlevih in konjušnicah v Brestanici.

**TABORIŠČE BO ODPRTO V TOREK,
7. JUNIJA, OD 10. DO 14. URE.**

Poleg ogleda notranjosti taborišča bo na dvorišču taborišča tudi druženje članov DIS in svojcev.

Ta dan bo informativna konferenca DIS o 25. obletnici ustanovitve in delovanja Društva izgnancev Slovenije 1941–1945.

Vsi tisti, ki si doslej še niso ogledali razstave DIS o fašističnem in nacističnem nasilju nad slovanskimi narodi, si jo bodo lahko tokrat ogledali na gradu Rajhenburg.

Letos bo tudi več prireditev DIS po Sloveniji:

- **V SOBOTO, 30. APRILA 2016**, bo pohod ob nemško-italijanski meji od Murnc do Telč.
- **V PETEK, 3. JUNIJA 2016**, bo prireditev v Mariboru ob dnevu izgnancev.
- **V PONEDELJEK, 6. JUNIJA 2016**, bo prireditev Društva izgnancev Slovenije 1941–1945 v Ljubljani, v Mostecu.
- **V SOBOTO, 2. JULIJA 2016**, bo pohod ob nemško-italijanski meji od Telč do Bučke in prireditev ob 25. obletnici ustanovitve DIS in prve Krajevne organizacije DIS na Bučki.
- **V NEDELJO, 3. JULIJA 2016**, bo prireditev ob 25. obletnici delovanja DIS v Rutah Gozd-Martuljek.

Prosimo člane DIS, da se za udeležbo na teh prireditvah povežejo s svojimi Krajevnimi in Območnimi organizacijami DIS, kjer bodo dobili vse podrobne informacije.

IO DIS

. Informacije . Informacije . Informacije .

**KO DIS ŠENTJANŽ IN
KO DIS KRMELJ - TRŽIŠČE**
PRIREJATA POD POKROVITELJSTVOM
DRUŠTVA IZGNANCEV SLOVENIJE

**14. SPOMINSKI POHOD OB
ITALIJANSKO-NEMŠKI OKUPACIJSKI MEJI OD
MURNC DO TELČ,**

V SOBOTO, 30. aprila 2016

**ZBIRNO MESTO JE V MURNCAH NAD ŠENTJANŽEM
OB 8. URI**

Zagotovljen bo prevoz do Murnc z avtobusom: iz TRŽIŠČA ob 6.45,
iz KRMELJA ob 7. uri in iz ŠENTJANŽA ob 7.30.

Pohod je dolg približno 17 km.

**Zaključek pohoda pri Gasilskem domu na
TELČAH ob 15. uri.**

Sledili bodo kulturni program, slavnostni govor in
prijateljsko druženje ob topli malici.

Prevoz na relaciji Telče–Tržišče–Šentjanž je zagotovljen.

Za več informacij lahko pokličete:

07 818 04 60 (Ciril FLAJS)

07 818 47 49 (Marjan ZAMAN)

07 818 56 70 (Rezka REPOVŽ)

**VABLJENI IZGNANCI, BEGUNCI, PRISILNI DELAVCI IN
DRUGE ŽRTVE VOJNEGA NASILJA TER
LJUBITELJI NARAVE IN POHODOV.**

**SREČANJE IZGNANCEV IN BEGUNCEV
ČLANOV DIS
LJUBLJANSKEGA OBMOČJA**

Krajevne organizacije Društva izgnancev Slovenije 1941–1945
ljubljskega območja bodo ob dnevu izgnancev
organizirale srečanje in prireditev

v ponedeljek, 6. junija 2016, ob 13. uri.

v Ljubljani, v parku Mostec.

Vse informacije dobite pri svojih krajevnih organizacijah DIS
in po telefonu št. 01 564 75 03,
040 503 128 (Maksimilijan Ferek) in
031 803 913 (Drago Hribšek)

**Vabljeni vsi člani DIS in
druge žrtve fašizma in nacizma ter svojci.**

Veselim se srečanja.

Organizacijski odbor

**PIREDITEV NA BUČKI NA DOLENJSKEM
OB OBLETNICI USTANOVITVE DIS,
V SOBOTO, 2. JULIJA 2016**

Krajevna organizacija DIS Bučka na Dolenjskem bo

v soboto, 2. julija 2016,

organizirala pohod ob nemško-italijanski meji
od Telč do Bučke.

Po pohodu ob 11. uri bo v Kulturnem domu na Bučki spo-
minska prireditev, na kateri bo dan poudarek 9. juniju 1991, ko
je bilo na zborovanju pri gradu Rajhenburg ustanovljeno Društvo
izgnancev Slovenije 1941–1945.

Ni bilo naključje, da je bila potem že 1. novembra 1991 usta-
novljena prva Krajevna organizacija DIS na Bučki.

Že leto zatem, 15. novembra 1992, je bilo na Bučki veliko zboro-
vanje dolenjskih izgnancev. Nanj je bil povabljen **predsednik slo-
venskega parlamenta dr. France Bučar**. Poslušal je govor naše
kranjke z zahtevo, da se mora parlament zavzeti za popravilo krivic
slovenskim izgancem in sprejeti zakone o uveljavitvi pravic.

Pričakujemo, da se bodo vsi člani DIS Dolenjske in drugi udeležili
te prireditve na Bučki.

**Vse podrobne informacije dobite po telefonu št. 031 462 821
ali 07 309 10 40 in pri svojih KO DIS!**

Veselim se srečanja.

*Silva Marjetič,
predsednica KO DIS Bučka*

**PIREDITEV NA GORENJSKEM
OB 25. OBLETNICI DELOVANJA DIS**

Krajevna organizacija DIS Jesenice bo

v nedeljo, 3. julija 2016, ob 11. uri

ob 25. obletnici delovanja Društva izgnancev Slovenije 1941–1945
organizirala prireditev v Rutah – Gozd Martuljek.

Vse informacije dobite pri predsednici KO DIS Jesenice po telefonu
št. 04 586 03 16, 031 564 850 in pri svojih KO DIS.

Vabljeni!

*Slava Biček,
predsednica KO DIS Jesenice*

**SREČANJE
IZGNANCEV MARIBORSKEGA OBMOČJA**

V okviru dneva izgnancev in 25. obletnice ustanovitve DIS bo

v petek, 3. junija 2016, ob 17. uri

v Mariboru, na Trgu izgnancev, ob spomeniku izgnancev v Melju
srečanje izgnancev in beguncev mariborskega območja.

Iskreno vabljeni – veselimo se srečanja.

*Predsednik KO DIS:
Davorin Zdovc*

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Redni letni zbor članov KO Dole pri Litiji

Del udeležencev letnega zbora članov KO Dole pri Litiji. Poročilo o delu predstavlja predsednica Hedvika Sevšek. (Foto: Stane Kmetič)

Letošnji zbor članov je potekal v nedeljo 31. januarja. KO DIS ima 101 člana.

Začeli smo s kratkim kulturnim programom. Pevska skupina Izganci je zapela himno društva in še dve priložnostni pesmi, Jožica Vrtačnik pa je občuteno recitala pesem našega pesnika Ignaca Kotarja - Dole, v kateri omenja tudi usodo naših krajanov med drugo svetovno vojno.

O delu KO so poročali: predsednica **Hedvika Sevšek**, tajnik **Stane Kmetič** in blagajničarka **Danica Sveršina**. Izpeljali smo vse načrtovane dejavnosti, razen obiska muzeja na gradu Rajhenburg, kar bomo storili letos.

Predsednica DIS **Ivica Žnidaršič** se je opravičila za odsotnost. Njene pozdrave in njeno novoletno voščilo nam je prenesla predsednica KO DIS.

Prisotne so pozdravili tudi gostje: podžupanja Občine Litija **Lijana Lovše**,

predsednik KS Dole **Branko Javoršek**, predstavniki drugih društev in predstavniki sosednjih KO. Franc Lipoglavšek iz Radeč je poudaril pomen spominjanja na izgnanstvo in seznanjanja mladih rodov o tem.

V program dela za letos smo poleg običajnih dejavnosti zajeli tudi sodelovanje pri praznovanju 25. obletnice delovanja DIS in dnevu odprtih vrat v zbirnem taborišču za izgon Slovencev v Brestanici.

Večina prisotnih članov je poravnala članarino in druge prispevke.

Za aktivno delovanje v KO smo se zahvalili dosedanjim blagajničarki **Justi Makter Anici Kotar** in **Milici Vertot**, ki pomagata pri finančnem poslovanju.

Zaključili smo s skromno zakusko in pesmijo ob zvokih godca **Mirka Vreska**.

Stane Kmetič

Iz KO DIS Globoko - Pišce

Občnega zbora KO DIS Globoko - Pišce se je udeležil tudi mag. **Franc Žnidaršič**, častni član DIS in predsednik Demokratične stranke dela.

Zadnjo soboto v mesecu januarju smo imeli letno konferenco. Zbralo se nas je okoli 70 udeležencev. Med povabljenimi je bil tudi mag. **Franc Žnidaršič**, ki nam je poročal, do kam je prišla njegova stranka DSD, ki se zavzema za vsaj delno poplačilo vojne škode in pripravljata zakon o poplačilu vojne škode.

Povabili smo tudi zastopnike občine, drugih krajevnih organizacij in KO DIS iz občine Brežice. Večina povabljenih se je konference udeležila.

Naš KO je bil ustanovljen 19. 12. 1992. leta in je takrat štel 250 članov. To so bili sami izganci. Pozneje se nam je pridružilo še nekaj beguncev. Vključili so se prav vsi izganci, celo mnogi, ki niso bili več doma in so raztreseni po vsej Sloveniji ali celo zunaj nje. Še danes je tako.

Mnogi izmed teh danes ni več, saj je od ustanovitve KO umrlo 180 članov.

V naše vrste pa nam je uspelo vključiti vse na novo priseljene, predvsem pa poudarjamo, da imamo 54 pridruženih članov, ki nas pri našem delu podpirajo in nam pomagajo, predvsem pa se seznanjajo o tem, kakšna usoda je doletela izgance iz vasi naše KS, ko so Nemci 28. oktobra 1941 izgnali v enem dnevu čez 1000 ljudi, in sicer 202 družini s skupaj 807 člani, in kaj vse so doživljali štiri leta v tujini, kako je bilo ob vrnitvi in s preteklim delom društva.

Konferenco so s petjem popestrili fantje iz sestava **Pet plus**, saj so nam zapeli več lepih znanih pesmi.

Ljudmila Petan,
predsednica KO DIS Globoko - Pišce

Letni zbor KO DIS Ljubljana Šiška

Velika udeležba na občnem zboru KO DIS Ljubljana Šiška (18. 2. 2016) (Foto: Janez Aljančič)

V četrtek, 18. februarja 2016, smo se člani KO DIS Ljubljana Šiška, ki zajema tudi področje Medvod, Vodic in Rašice, zbrali v dvorani »Ljudski dom« v Ljubljani Šentvidu na 24. rednem zboru. Kot smo že vajeni, je bila udeležba članov velika.

V uvodu je za dobro razpoloženje poskrbel moški pevski zbor »Pevci z Barja«.

Predsednik Krajevne organizacije DIS **Drago Hribšek** je med drugim poročal o treh pismih, ki smo jih v zvezi z zavlačevanjem reševanja povračila materialne vojne škode in o rezultatu obdelave ankete o popisu in ovrednotenju vojne škode po sklepu lanskega zbora poslali predsednikom države, Državnega zbora in Vlade RS. Zanimiva je bila reakcija omenjenih treh predsednikov na naša pisma. Medtem ko predsednik države za reševanje problematike povračila vojne škode ne kaže zanimanja, je predsednik Državnega zbora RS odstopil naše pismo v reševanje predsedniku Vlade RS, iz kabineta predsednika Vlade pa smo dobili stališče predsednika, da je še pre zgodaj za reševanje vprašanja vojne škode. In ta odgovor smo dobili po 70 letih čakanja! Kdaj pa bo potem pravi čas? Ali ni vsem dovolj znano, da je povprečna starost izgnancev, beguncev in drugih žrtev vojnega nasilja že preko 77 let?

Obdelava ankete je pokazala, da ima le slabih 10 % članov kolikor toliko ustrezne pisne dokumente o popisu in vrednotenju gnotne vojne škode. Veliko je primerov, ko prijavitelji vojne škode niso bili tudi lastniki posestva, ampak so bili formalni lastniki njihovi starši, zato glavni del škode ni bil zajet v popis.

Po sprejetih poročilih se je razvila plodna razprava. **Mag. Franc Žnidaršič** je po uvodnem pozdravu povedal, da bo za poslansko skupino ZL pripravil osnutek zakona o povračilu vojne škode. Vedeti moramo, da je višina škode, ki bi jo morala Nemčija poravnati, za to državo drobiž, medtem ko je za nas pravo bogastvo. Poslanska skupina bo od predsednika vlade ponovno zahtevala, da se vračilo materialne škode slovenskih izgnancev in beguncev uveljavi in se preneha odlašati. Tudi mi vsi bomo morali v fazi sprejemanja zakona prispevati svoj delež. Tudi na volitvah. Predvsem pa moramo biti stalno aktivni, da ohranimo to, kar smo si z leti pridobili. Zavedati se moramo, da se v družbi znova pojavlja miselnost fašizma in nacizma, ki sta povzročila vojno, ki nam je vzela mladost.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je v razpravi poudarila svoje zadovoljstvo, da je na zboru taka množica članov DIS, ki naj vztraja pri zahtevi za uveljavitev pravice do povračila materialne vojne škode. Povedala je, da so dokumenti o popisu in sklepih o priznani odškodnini v letih 1945 in 1946 shranjeni v arhivih in da so naslovi teh arhivov tudi v knjigi **Nemčija** še ni plačala vojne škode. Možno bo dobiti tudi popis premoženja, ki so ga dobili v hišah izgnanih Slovencev. Iskali bomo rešitve, kako bodo dokazovali vojno škodo tisti upravičenci, za katere v arhivih ni dokazil. Glede na to, da se ne razpolaga z vso popisno dokumentacijo, bo v zakonu opredeljena in potem dogovorjena možnost pavšalne odškodnine za posameznike. Pomembno pa je, da volimo poslance, ki bodo v parlamentu podprli zakon. Vsem je znano, da ima ta zakon v svojem programu le stranka DSD. Z množično udeležbo na srečanjih ob dnevu izgnancev bomo vedno znova opozarjali na našo prisotnost.

Janez Aljančič se je zahvalil članom družine Žnidaršič za vse, kar so naredili za izgnance in begunce, in poudaril našo obveznost, da gremo na volitve in se ustrezno opredelimo. Strinja se, da s poplačilom materialne vojne škode ne smemo obremeniti naših potomcev, moramo pa zahtevati od naših politikov, da zadevo rešijo na meddržavni ravni z Nemčijo.

Anka Tominšek je v obširnejši razpravi podprla prizadevanja za uveljavitev odškodnine za materialno vojno škodo, vendar pa je ob tem opozorila, da s tem ne bi smeli obremeniti naših davkoplačevalcev.

Joža Aljančič je dodala trpko resnico, da v času, ko z denacionalizacijo bremenimo davkoplačevalce, vračamo premoženje v naravi ali v denarju, velik del Cerkev in posameznikom, ni pa denarja za poplačilo vojne škode slovenskim izgancem in beguncem.

Predsednik Drago Hribšek je v poročilu in razpravi nakazal nadaljevanje programa dela, ki ga bomo sproti prilagajali glede na potrebe in finančne možnosti.

Predsednik
KO DIS Ljubljana Šiška
Drago Hribšek

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor KO DIS Ljubljana Bežigrad

Delovno predsedstvo na občnem zboru KO DIS Ljubljana Bežigrad, Maksimilijan Ferek, Fani Potočnik in Stanislav Vegelj. Udeležencem je govoril tudi mag. Franc Žnidaršič, častni član DIS in predsednik stranke DSD.

V soboto 20. februarja 2016 smo se člani KO DIS Ljubljana Bežigrad zbrali na 24. letnem občnem zboru. Kljub visoki starosti se je zboru udeležilo veliko članov. Prišli so tudi vabljeni gostje: predsednica DIS Ivica Žnidaršič, častni član DIS in predsednik DSD mag. Franc Žnidaršič, vodja poslanske skupine ZL Luka Mesec, predsednik KO DIS Ljubljana Šiška Drago Hribšek in predsednik KO DIS Jože Kveder.

Na začetku zboru je nastopil znani Partizanski pevski zbor pod vodstvom prof. Franca Gornika in nam zapel nekaj lepih pesmi iz svojega bogatega sporeda.

V nadaljevanju je predsednik KO DIS Ljubljana Bežigrad Maksimilijan Ferek pozdravil navzoče in podal poročilo. Od leta 1996 pa do leta 2015 je umrlo 287 članov (od 461 nas je samo še 177 članov). Zahvalil se je članom odbora KO DIS za njihovo pomoč starejšim članom in obljubil, da bodo skrb za starejše tudi v prihodnje ohranjali.

Od članov DIS, ki so izpolnili anketo glede priznane vojne škode, jih ima samo 21 odstotkov ustrezno dokumentacijo, drugi pa teh dokumentov nimajo. Podatki o popisu škode pa so v arhivih. Naslovi arhivov so objavljeni v knjigi »Nemčija še ni plačala vojne škode« na straneh od 181-190.

Mag. Franc Žnidaršič je dejal, da bodo skupaj z ZL podali v DZ osnutek zakona o vojni škodi, ki ga pripravlja Demokratska stranka dela (DSD) skupaj z DIS.

Luka Mesec je bil prijetno presenečen ob tem, da je toliko starejših ljudi prišlo na občni zbor in da vztrajno pričakujejo, da bo Vlada Slovenije čimprej rešila vprašanje vojne škode. Dejal je, da je Slovenija zamudila svoj trenutek takrat, ko je Grčija vložila zahtevek do Nemčije. Luka Mesec je obljubil, da bo ZL dala v razpravo v DZ zakon o gmotni škodi, ki ga pripravlja DSD. Po aplavzu smo mu rekli, da ga bomo držali za besedo.

Predsednica DIS Ivica Žnidaršič je pozdravila vse prisotne na občnem zboru. Dejala je, da je vse gradivo o vojni škodi posredovala vsem sedanjim vladam Slovenije, in tudi nova vlada in poslanci DZ imajo na voljo še knjigo o tem. Omenila je, da je pred leti poslanec mag. Franc Žnidaršič večkrat podal v DZ Slovenije proceduralni predlog, da se izterja vojna škoda od Nemčije in sprejme zakon o poplačilu vojne škode. Zanj je glasovalo 28 poslancev, proti pa jih je bilo 32. Marca 2015 pa je v DZ samo osem poslancev glasovalo, da se obravnava izterjava vojne škode.

Naše mnenje je, da mladi poslanci DZ Slovenije niso obveščeni o tem, kljub temu, da bi v knjigi naše predsednice Ivce Žnidaršič »Nemčija še ni plačala vojne škode« lahko veliko izvedeli o tem in dobili dovolj pomembnih podatkov za sprejem zakona o vojni škodi.

Predsednik KO DIS je po zboru povabil prisotne na prigrizek in sproščen pogovor.

Maksimilijan Ferek

Občni zbor članov KO DIS Ljubljana Bežigrad je bil dobro obiskan. (Foto: Marjan Zorko)

Zbor Območnega društva izgnancev Gornja Radgona

Udeleženci občnega zbora Območne organizacije DIS Gornja Radgona

V osrčju sončne rodovitne ravnine v Apačah je v lepih gostinskih prostorih 20. februarja potekal letošnji občni zbor Območnega Društva izgnancev Gornja Radgona. Predsednik društva Drago Mastinšek se je ob tej priložnosti ozrl na čas pred 75 leti, ko je Hitler svojim enotam in peti koloni izdal usodni ukaz »Naredite mi to deželo zopet nemško«, besedam pa je sledil izgon domačinov z okupiranega slovenskega ozemlja.

Minilo je 71 let, odkar smo zopet na svoji sveti zemlji, za kar se moramo zahvaliti tujim silam in seveda domačemu uporu, ki je s krvjo ohromil Hitlerjevo namero. Grozot, ki jih je izgnano slovensko ljudstvo doživljalo v lagerjih v različnih državah, pa ne smemo nikoli pozabiti.

Po spominih na temne dni zgodovine je predsednik besede namenil prijetnejšim stvarjem, ki so se zgodile v pestrem preteklem letu: od številnih pohodov, ki so nas vodili po okolici Slovenskih Goric, Prekmurja in celo preko slovenskih meja, do obiskov kopice muzejev. Vse dogodke smo prepletli s prijetnim druženjem. S posebnimi črkami je v koledarju

zapisan tudi 6. junij 2015, ko smo se udeležili osrednje slovesnosti ob 70. obletnici vrnitve iz izgnanstva in begunstva ter zmage nad fašizmom. Obiskali smo vse osrednje prireditve Društva izgnancev Slovenije 1941-1945 in mnogi lepi slovenski kraji so nam ob tem ostali v nepozabnem spominu. Z mislimi nanje smo že začrtali tudi program za letošnje leto.

Ob tem je treba poudariti, kako pomembna je pripadnost Društvu izgnancev Slovenije 1941-1945. Organizacijo moramo krepiti tudi s pomočjo svojcev nekdanjih izgnancev. DIS in njegovo vodstvo sta namreč naše edino zagotovilo, da ohranimo težko pridobljene pravice. Z vsem žarom moramo skrbeti tudi, da bo to obdobje preteklosti ustrezno vključeno v zgodovino Slovencev in da resnice, da je bil slovenski narod leta 1941 obsojen na smrt, ne bi nikoli pozabili. Še je čas, da zgodovinska dejstva poudarjamo v vseh razpravah, v našem časopisu in drugih medijih, v obsežni literaturi in seveda s pomočjo izvirne muzejske zbirke.

Jože Križančič

Pravnuk izganke z Vestnikom DIS

Ali bo ta generacija še kaj vedela o izgonu Slovencev ter fašističnem in nacističnem nasilju nad Slovenci med drugo svetovno vojno?

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor članov KO DIS Dobova

Na občnem zboru KO DIS Dobova 6. 3. 2014. (Foto B. Bogovič)

V Dobovi smo imeli občni zbor KO DIS Dobova. S povabljenimi gosti in nastopajočimi v kulturnem programu nas je bilo več kot sto. Pogrešali smo župana Ivana Molana, ki se je opravičil pisno, tudi naša predsednica Ivica Žnidaršič ni mogla priti, nadomestila jo je Emilija Držanič, ki je v nagovoru zajela vse delo od časa, ko je društvo nastalo, in načrte društva za naprej.

Zbor je počastil z minuto molka vse preminule, predvsem pa našega bivšega krajana, ustanovnega člana DIS, Franca

Šetinca, ki je v Dobovi pričel z organiziranjem DIS leta 1990.

Na naše vabilo so se odzvali: predsednik sveta DIS Miha Boranič, predsednik KO DIS Rok Kržan, Jožica Stezinar, Ljudmila Petan, Slavko Bokor, Vinko Blažinč, Drago Iljaš in Darinka Šegota Cvetko.

Poročila in plan dela so bili sprejeti.

Na kraju je bilo veselo druženje s plesom.

*Predsednik KO DIS Dobova
Branko Bogovič*

Čas neizbežno hiti

Predsednica KO DIS Brežice je na zboru članov DIS podala izčrpno poročilo. (11. 3. 2016)

O tem, kako hitro mine leto, smo razmišljali člani KO DIS Brežice, ko smo se srečali na občnem zboru. Slišati je bilo, da marsikoga ni več ali pa je doma prikovan na posteljo. Žalostna resnica je, da spadamo v populacijo, ki usiha in vedno težje prihaja na zbor. Kljub vsem tegobam pa so zbori še vedno zadovoljivo obiskani, čeprav nekateri člani potrebujejo spremstvo. Prihajajo radi, saj srečajo znanec in prijatelj, kar jim veliko pomeni, saj je mnogim to edini odhod z domačega dvorišča.

Poleg vseh povabljenih gostov nas je obiskal tudi naš poslanec v DZ Igor Zorčič. Ponovno je nakazal problem, da se večina poslancev z novo vlado vedno zamenja in da je potrebno nove vedno znova seznanjati s problematiko izgnanstva. Celo v avli parlamenta, kjer je prikazano zgodovinsko dogajanje na Slovenskem, o obdobju izgnanstva ni ničesar. Prizadeval si bo za vrnitev pravice zdraviliškega zdravljenja, česar so naši člani še posebno potrebni. Ta pravica nam je bila že dodeljena, nam pripada, a nam je bila nepravilno

odvzeta. Za poravnavo materialne vojne škode pa bo treba počakati na primeren trenutek. Da pa zadeva ne bo zamrla, je treba o njej čim več govoriti in ozaveščati.

Predsednica KO DIS Brežice Emilija Držanič je podala izčrpno poročilo o delu v lanskem letu. Obiskali smo DZ v Ljubljani, Brestanico, Posavski muzej, Dom upokojencev Brežice, obiskali 90-letne člane na domu (8), se srečali s 85-letniki (17), reševali socialne probleme itd. Seznanila nas je tudi z velikim trudom, ki ga je predsednica DIS Ivica Žnidaršič vložila v številne svoje knjige in brošure na temo izgnanstva.

Letos se bomo prijavljali na razpise za dodelitev sredstev, ki so potrebna za izvedbo programa. Veliko dela nas čaka in naporov, a moči in ljudi, ki bi vse izpeljali, je vedno manj. Sprašujem se, kaj bo z društvom, ko bodo današnji garnituri priidnih in zagnanih ljudi pošle moči.

Občni zbor so obogatili učenci OŠ Brežice s svojim kulturnim programom.

Vida Petelinc

Zbor članov KO DIS Sevnica

Del udeležencev na občnem zboru KO DIS Sevnica (26. 2. 2016)

Številni člani so se udeležili letnega zbora članov. Prisluhnili so poročilu o opravljenem delu v preteklem enoletnem obdobju in ocenili, da je bilo dobro opravljeno, zlasti kar zadeva seznanjanje o dosedanjih naporih za ohranitev pravic in izplačilo vojne škode s strani Nemčije.

Kljub veliki obremenitvi z delom je na zbor prišla predsednica DIS Ivica Žnidaršič in navzoče seznanila, da DIS ni odnehal z dejavnostmi glede vojne škode, saj je v

pripravi nov predlog, ki bo ponovno posredovan v Državni zbor Republike Slovenije.

Na zboru so bili predstavljeni novo sprejeti člani in sprejeta pobuda, da vsi člani DIS dobivajo Vestnik DIS. Omenjene so bile tudi nekatere težave glede sedeža KO DIS. Navzoči so bili tudi drugi predsedniki KO DIS z območja Občine Sevnica.

*Predsednik KO DIS Sevnica
Vinko Zalezina*

Iz KO DIS Vič-Rudnik

V KO DIS Ljubljana Vič-Rudnik smo imeli redni občni zbor 27. februarja 2016. Bil je kar dobro obiskan, čeprav je že več kot tretjina naših članov starih nad 85 let, trije najstarejši so stari nad 93 let, dve članici pa jih imata 92.

Na občnem zboru so zaradi bolezni manjkali predsednik društva Tone Naroglav, predsednik nadzornega odbora Franc Bizjak in blagajničarka Jožica Setnikar. Zato je poročilo predsednika prebrala članica nadzornega odbora Jožica Malešič, ki je opravila tudi delo predsednika nadzornega odbora; podala je namreč tudi njegovo poročilo in poročilo blagajnika.

Predsednik KO DIS Anton Naroglav je v svojem poročilu zajel celotno delo v minulemu letu. Udeležili smo se dneva izgnancev, odprtja razstave na gradu Rajhenburgu, izleta na Primorsko in v decembru prednovoletnega srečanja na Lavrici. Vse te aktivnosti so bile dobro obiskane.

Dotaknil se je tudi naše humanitarne dejavnosti. V domovih upokojencev živi 11 članov, vsakega smo obiskali vsaj enkrat v letu. Ker so v različnih domovih in krajih, je težko obiske uskladiti, zato se nam to razvleče na daljši čas. Bivajo namreč v Domžalah, Črnučah, na Vrhniki, v Logatcu in Ljubljani (v Trnovem, na Bokalcih, na Taboru itd.). Težava je tudi v tem, ker društvo nima dovolj sredstev, da bi lahko to poslanstvo temeljiteje opravljalo.

Predsednik je ponovno zaprosil člane, naj ob smrti znanca, prijatelja, sosedu izgnanca to sporočijo, da lahko organiziramo spremstvo s praporom ali pošljemo sožalno pismo.

Občnega zbora se je udeležila tudi Ivica Žnidaršič, predsednica DIS, ki je ponovno predstavila, kaj je društvo doseglo v 25 letih in kakšne so njegove naloge v prihodnosti. Še vedno so vse dejavnosti usmerjene za vložitev zakona za poplačilo vojne škode v parlamentarno proceduro. Ker pa je to vprašanje treba reševati na ravni države, bi morali imeti svojega predstavnika v državnem zboru. Edina stranka, ki je dala to vprašanje v svoj program, je DSD. Razočarala je poslanka, ki smo ji pomagali izvoliti jo v DZ, pa ni več povezana z DSD. Zato moramo v prihodnje razmisliti, komu bomo dali svoj glas na naslednjih volitvah.

Ker so občni zbori ob navzočnosti predsednice DIS vsebinsko bogati, je ob zaključku svojega izvajanja tudi tokrat doživela bučen aplavz.

Predsednik delovnega predsedstva Drago Maroša je poudaril, da se pomanjkanje sredstev kaže tudi pri organiziranju izletov, ki jih morajo v celoti kriti izletniki sami, a so zaradi premajhnega števila prijavljenih predragi in zato odpovedani.

Ker v letošnjem letu praznujemo 25. obletnico ustanovitve društva, bomo nekatere aktivnosti usmerili v obeležitev tega dogodka.

Udeležence smo obvestili, da je s 1. marcem organizirano dežurstvo le enkrat na mesec, in sicer prvi četrtek v mesecu od 10. do 12. ure. Če se bo pokazala potreba po večkratnem dežurstvu, bomo člane o tem pravočasno obvestili.

Marija Kuhar

O IZLETU V KRAJE IZGNANSTVA

Sporočamo, da meseca maja letos ne bo izleta v kraje izgnanstva v Nemčijo, ker je prišlo premalo prijav.

Komisija za stike s kraji izgnanstva

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Občni zbor članov DIS Trbovlje

Občni zbor članov DIS v Trbovljah 8. 3. 2016. (Foto: Irena Vozelj)

V prostorih sejne sobe Občine Trbovlje je bil 8. marca 2016 občni zbor članov DIS Trbovlje. Pred uradnim začetkom so člani moškega pevskega zbora Zarja Trbovlje zapeli tri pesmi.

Udeležilo se ga je nekaj več kot petdeset članov, predstavniki krajevnih odborov iz Polšnika in Dol pri Litiji, predsednica DIS Ivica Žnidaršič in županja občine, Jasna Gabrič.

Predsednik KO DIS, Ivan Tolar, je pozdravil prisotne in se zahvalil pevcem. Za njim je besedo dobila županja Jasna Gabrič, ki je poudarila, da ima DIS pomembno sporočilo. Sama teh vojnih dogodkov ni doživela, a je seznanjena z njimi, saj se večkrat pogovarja o tem. S predsednikom društva dobro sodeluje, skupaj s sodelavci je pripravljena društvu pomagati. Občina vsako leto odobri društvu sredstva za njegovo dejavnost.

Po nagovoru županje je Iztok Tolar zavrtel posnetke slik, ki so nastale v času izgnanstva. Ob tem je Marjana Fabjan prebrala nekaj utrinkov, ki so jih zapisali izgnanci, med drugimi tudi spomine Ljudmile Julijane Tolar, kako je bilo, ko so njeno družino izgnali.

Temu je sledil uradni del, po dnevnem redu, ki so ga prejeli člani. Poročilo o delu društva, nadzornega odbora in finančno poročilo za leto 2015 je podal Ivan Tolar.

V društveni pisarni so dosegli obredah med deveto in enajsto uro. Tam člani lahko poravnajo članarino in dobijo informacije. Aktivno sodelujejo z republiškim društvom in koordinacijskim odborom Zasavja. Na žalost spomenik izgnancem v parku pred občino še ni bil očiščen.

Finančno poročilo za leto 2015 izkazuje nekaj sto evrov primanjkljaja iz preteklih let, so pa bili prihodki in odhodki v letu 2015 izravnani.

Naloge v letu 2016 ostajajo v glavnem enake dosedanjim. Glede na dejstvo, da je zaradi umrljivosti vse manj članov, želijo, da se DIS pridruži njihovi otroci oziroma nasledniki.

Predsednica DIS, Ivica Žnidaršič, je pozdravila prisotne in predstavila napore, da bi izgnanci dobili gmotno vojno škodo za čas izgnanstva. Podlaga za

zahtevek Nemčiji za izterjavo je že pripravljena, gmotna škoda je popisana v knjigi Nemčija še ni plačala vojne škode. Na žalost ni politične volje, da bi se po sedemdesetih letih še to uredilo. Vprašanje je, koliko bo še živih žrtev, kako se bo upoštevalo dedovanje. Na žalost se v DIS včlanjuje le malo potomcev in naslednikov. Glede na dejstvo, da DIS-u niso znani podatki o naslednikih, ki bi dedovali v primeru smrti upravičenca, bo potrebno v prihodnje aktivno sodelovanje vseh zainteresiranih. Če bodo aktivno sodelovali in bodo dobro organizirani, bodo možnosti, da se vojna škoda izterja, mnogo večje. Dobro bi bilo, da preberejo omenjeno knjigo, da bodo seznanjeni z dejstvi. Leta 2009 je bil ustanovljen Mednarodni odbor izgnancev in beguncev, žrtev nacizma in fašizma, v Ljubljani. Tako je postala mogoča bistveno večja komunikacija med državami, kjer so bile žrtve nasilja.

Društvo že od ustanovitve 9. 6. 1991 aktivno dela v korist svojih članov. Tako je bil sprejet Zakon o žrtvah vojnega nasilja, s katerim so upravičenci dobili pravico do vsakomesečne rente, upoštevajoč čas, ki so ga preživeli v izgnanstvu ali begunstvu, upravičeni so, da jim iz proračuna plačajo dodatno zdravstveno zavarovanje, dobili so izplačano odškodnino za prisilno delo, priznana jim je delovna doba. Dobili so odškodnino za fizično in psihično trpljenje.

Prisotne članke sta pozdravila tudi predstavnika KO DIS Dole pri Litiji in Polšnik in se zahvalila Ivici Žnidaršič za razlago o naporih, ki jih vloga, da se izborijo še preostale pravice. Njihove misli je nadaljeval eden od najstarejših članov društva, gospod Medved, in med drugim povedal, da bi morala imeti vsaka družina, katere predniki so bili izgnani, knjigo Nemčija še ni plačala vojne škode in druge, ki opisujejo takratna dogajanja.

Nihče od prisotnih ni oporekal ugotovitvi, da je DIS edino društvo, ki je poskrbelo za svoje člane, da se izboljšuje njihov finančni položaj.

Irena Vozelj

DAN SPOMINA NA ŽRTVE HOLOKAVSTA

Koordinacijski odbor žrtev vojnega nasilja pri Zvezi združenj borcev za vrednote NOB Slovenije je 24. januarja 2016 v Ljubljani organiziral prireditev v počastitev dneva spomina na žrtve holokavsta. Slavnostna govornica je bila Vlasta Nussdorfer, varuhinja človekovih pravic.

Na prireditvi je bilo v sliki in besedi predstavljeno trpljenje žrtev vojnega nasilja, tudi slovenskih izgnancev.

Občni zbor članov KO DIS Hrastnik

Občni zbor KO DIS Hrastnik (9. 3. 2016)

Špet je leto naokoli in zopet smo se člani KO DIS Hrastnik dne 9. marca 2016 zbrali na letnem občnem zboru v Športni dvorani na Logu v Hrastniku. Od 112 članov se je zbora udeležilo 50 članov, kar je glede na starost in umrljivost članov kar lepo število. V letu 2015 je umrlo kar 15 naših članov.

Predsednica KO DIS Marija Mejač je najprej pozdravila predsednico DIS Ivico Žnidaršič, župana Mirana Jeriča, predsednika Društva upokojencev Hrastnik Franja Krsnika, predsednike KO DIS iz Radeč, Litije, Polšnika, Trbovelj ter vse člane naše KO DIS. Nato je sledil kratek kulturni program, ki so ga izvedli pevci, harmonikar Luka Mejač in recitatorka Kaja Mejač.

Po končanem kulturnem programu smo nadaljevali z delom po dnevnem redu. Podana so bila poročila o delu KO DIS v letu 2015, finančno poročilo, poročilo nadzornega odbora ter program dela za leto 2016. Z večino glasov pa smo tudi potrdili novo staro vodstvo naše KO DIS. Predsednica je Marija Mejač, tajnica Slavica Plazar, blagajničarka pa Marta Vidmar. Ostali člani so: Alojz Kraševac, Jože Potočin, Joža Strgaršek in Slavka Novak.

Marta Vidmar

Iz pisma Jožeta Novaka

Del udeležencev na občnem zboru KO DIS Domžale in tradicionalnem novoletnem srečanju, ko so praznovali tudi okrogle obletnice članov v letu 2015.

Ko spremljam medije in poslušam vse te sedanje negotovosti, se včasih sprašujem, kam gre Slovenija, kam gre ta svet. V Sloveniji se pri nekaterih delodajalcih dogaja, da odnosi mejijo že na raven fevdalno-suženjskih časov, demokracija pa je le lažna farsa. Tudi pravni sistem ne ščiti navadnih ljudi pred takšnimi delodajalci.

In kako to, da ljudje vztrajajo pod takimi delovnimi pogoji? Zato, ker morajo preživeti, kar v sedanjih gospodarskih razmerah ni tako enostavno.

Poglejte, človek kar ne more verjeti, da je konec leta 2015. Zdi se, da je leto 2015 minilo prehitro. Mnogo stvari bi si še želeli postoriti, pa je žal zmanjkalo časa.

Naše druženje na Občnem zboru KO DIS Domžale in pozneje na tradicionalnem novoletnem srečanju je bilo prijetno, a tudi tokrat prekratko.

Veliko sreče, zdravja, zadovoljstva in prijetnih trenutkov v letošnjem letu želita in vse pozdravljata člana KO Društva izgnancev Slovenije Domžale Jože in Angelca Novak.

. Iz dejavnosti krajevnih organizacij DIS .

Srečanje članov KO DIS Krmelj

Del udeležencev na občnem zboru KO DIS Krmelj 11. 3. 2016. (Foto I. Ž.)

Člani KO DIS smo se v petek, 11. marca 2016, kljub deževnemu vremenu v velikem številu udeležili rednega letnega srečanja. Z veseljem smo v naši sredi pozdravili goste: predsednico DIS Ivico Žnidaršič, podpredsednika DIS in predsednika KO DIS Boštanj Alojza Ruparja, Rezko Repovž, predsednico KO DIS Šentjanž, ter Vinka Zalezina, predsednika Koordinacije KO DIS Sevnica.

Srečanje so pričeli z bogatim kulturnim programom učenci Osnovne šole Krmelj pod mentorstvom učitelja Marjana Drenbeka, v pesmi in besedi so obudili spomine na težke čase naše mladosti in opozorili na dogodke, ki se ponavljajo.

Program, ki smo ga izvedli v KO Krmelj Tržišče v lanskem letu, smo predstavili v besedi in sliki s projekcijo. Veliko skrb namenjamo ohranjanju spomina na izgnanstvo in begunstvo, sodelujemo pri aktivnostih v organizaciji DIS, obiskujemo starejše člane in jim nudimo pomoč. Upešno sodelujemo z mladimi, od vrtca dalje.

KO DIS Krmelj-Tržišče deluje že 21. let. Na srečanju smo predstavili bogat program aktivnosti od ustanovitve leta 1995 dalje.

Pohod ob nemško-italijanski meji od Murne do Telč že 14. leto privablja pohodnike iz cele Slovenije.

Tri spominska obeležja, prvo postavljeno leta 1996 v severnem delu Krmelja, delo Rudija Stoparja, drugo leta 2002 postavljeno v Vrhku, tretje leta 2004 postavljeno na Telčah, delo arhitekta Damijana Popelarja, trajno opozarjajo na razkositost naše države med Nemčijo in Italijo v vojnem času.

Zapisi naših spominov so objavljeni v knjigah Spomini I, II, III in v knjigi Izgnanci, ki jih je izdal DIS, v knjigi Še pomnimo, ki smo jo izdali leta 1999 skupaj s KO DIS Šentjanž, v knjigi Huda leta, ki jo je leta 2004 izdal Koordinacijski odbor KO DIS Sevnica in leta 2007 v knjigi Dejavnosti KO DIS Krmelj-Tržišče v letih 1995-2005, ki jo je izdal KO DIS Krmelj-Tržišče.

Pozdrav in zahvala ob 25. obletnici delovanja DIS

Dovolite mi, da v naši sredi pozdravim Ivico Žnidaršič, predsednico Društva izgnancev in beguncev 1941-1945, in se ji zahvalim za njeno požrtvovalno delo v 25 letih delovanja društva, za že dosežene pravice za žrtve vojnega nasilja: redno mesečno rento, brezplačno prostovoljno zdravstveno zavarovanje, odškodnino za psihično in fizično trpljenje in za prisilno delo. Čestitke za njeno uspešno delo na mednarodnem področju, kjer odkriva zamolčano nasilje nad mnogimi narodi in jim pomaga, da povedo svoje zgodbe.

Zahvaljujemo se ji za njeno prizadevanje, da Slovenija poišče vire za poplačilo gmotne škode in zahteva, naj tudi vlada postavi zahteve Nemčiji, ki vojne škode še ni poravnala. Opozarja na nastajanje

Leta 2005 smo v prostorih Jakilove graščine odprli stalno muzejsko zbirko Krmelj in Krmeljčani v vojnih letih 1941-1945.

Vsa leta redno sodelujemo z Osnovno šolo Krmelj s srečanji izgnancev z učenci ob obujanju spominov, z obiski in učnimi urami v muzeju, z zbiranjem in zapisovanjem spominov babic in dedkov pa tudi z Osnovno šolo Mokronog in Osnovno šolo Tržišče. Na rednih letnih srečanjih članov KO sodelujejo učenci Osnovne šole Krmelj in Osnovne šole Tržišče.

Svoje spomine smo člani predstavili tudi na TV Slovenija v oddaji Odkrito ni skrito.

Na srečanju smo ponovno spregovorili o neporavnani vojni škodi, ki jo je povzročila Nemčija. Na protestno pismo, ki smo ga dr. Miru Cerarju in vodjem poslanskih skupin naslovili lansko leto, nismo dobili odgovora. Zato bomo to storili ponovno skupaj z vsemi KO DIS naše občine. Kljub prizadevanju društva, da bi parlament obravnaval zahtevo o poplačilu vojne škode od Nemčije, doslej še nobena vlada tega ni storila. Vladi so bila posredovana verodostojna dokazila. DIS je lani izdal knjigo Ivica Žnidaršič Nemčija še ni plačala vojne škode.

Zahvalili smo se predsednici DIS Ivici Žnidaršič, ki je 25 let svojega dela posvetila skrbi za priznanje pravic žrtvam vojnega nasilja pri nas in v ostalih evropskih državah, skrbi za ohranjanje spominov na čas izgnanstva in begunstva ter povezovanje vseh žrtev vojne. Prav tako gre zasluga mag. Francu Žnidaršiču in Zdenki Kaplan.

Avguština Lah je ob koncu opozorila na vedno večji pohlep po vodnih virih in državljanski pobudi o dopolnitvi 70. člena Ustave RS, da ne bi bilo s kakšnim podzakonskim aktom omogočeno podeljevanje koncesij. Voda mora ostati naše javno dobro.

Sledilo je prijetno druženje izgnancev in beguncev ter gostov.

Ana Hočevnar

Občni zbor članov KO DIS Lenart

Del udeležencev zbora KO DIS Lenart

Člani KO DIS Lenart smo se zbrali v soboto, 12. 3. 2016, v lokalu našega preminulega člana, gospoda Žekša, v Zgornjih Žerjavcih. Od vabljenih gostov so se našega občnega zbora udeležili: predsednik častnega razsodišča DIS **Jože Križančič**, podžupan Občine Lenart **Marjan Banič** in predsednik Zveze borcev za vrednote NOB Lenart, **Bezjak**.

Predsednik KO DIS **Ivan Godec** je podal obširno poročilo o delovanju v preteklem letu. Med drugim se je v svojem poročilu dotaknil kadrovskih problemov. Vzroki za to so bolezni in umrljivost članov. V preteklem letu so umrli štirje.

V razpravo o poročilih so se vključili tudi vabljeni gostje. Jože Križančič je govoril o zgodovinskih dejstvih DIS in še o nerešenih vprašanih odškodnin za gmotno škodo. Tudi podžupan Občine Lenart, Marjan Banič, je obljubil izdatnejšo finančno podporo za naš program.

Predsednik KO DIS je pojasnil, da program dela v preteklem letu ni bil v celoti izveden, ker tudi finančni načrt ni bil v celoti uresničen. V preteklem letu kar štiri občine UE Lenart niso objavile javnega razpisa za sofinanciranje programov društev. Svetli izjemi sta bili le Občini Sveti Jurij in Sveta Trojica, ki sta objavili razpis.

Predsednik KO DIS se je javno zahvalil za nakazana finančna sredstva Občini Sveti Jurij in županu Petru Škrlec, županu Občine Sveta Trojica, Darku Frasu, in županu Občine Cerkvenjak Žmavcu. Še posebna zahvala pa velja direktorju uprave TBP v Lenartu, Stanislavu Lončnerju, za vsakoletno izdatno finančno pomoč.

Ob zaključku zbora smo se člani v sproščenem druženju povesečili, vsem pa je predsednik zaželel še mnogo zdravja in na svidenje na naslednjem občnem zboru.

Predsednik KO DIS Lenart
Ivan Godec

Občni zbor članov OO DIS Trebnje

Del udeležencev na občnem zboru OO DIS Trebnje (19. 3. 2016)

V soboto, 19. marca 2016, so se zbrali člani DIS Območne organizacije DIS Trebnje na letnem občnem zboru. Poročilo o delu v minulem letu je podal predsednik Območne organizacije **Gregor Kaplan**. Zahvalil se je odboru in članom DIS za udeležbo na vseh prireditvah, zlasti na prireditvi DIS ob 70. obletnici vrnitve iz izgnanstva 6. junija 2015 v Ljubljani in na pohodih ob nemško-italijanski meji od Murne do Telč in od Telč do Bučke.

Zbirali so spominska gradiva, predstavili knjigo »Nemčija še ni plačala vojne škode«, organizirali sprejeme nemškega župana pri štirih županih tega območja, zlasti pa obiskovali starejše bolne člane DIS in jubilate na domovih. Območna

organizacija ima še 86 članov. Veliko izgnancev in beguncev je že umrlo.

Občnega zbora se je udeležil tudi mag. **Franc Žnidaršič**, častni član DIS in predsednik Demokratične stranke dela (DSD), ki je udeležencem govoril o prizadevanjih in pobudah, da bi država izterjala vojno škodo od Nemčije, in o pripravi vsebine zakona za povrnitev vsaj delne vojne škode.

Udeležencem zbora je govorila tudi predsednica DIS Ivica Žnidaršič in informirala udeležence o pismu, ki je bilo poslano predsedniku Evropskega parlamenta Martinu Schulzu v Bruselj, in o prireditvah DIS v letošnjem letu.

G. K.

. Spomini . Pesmi . Spomini. Pesmi .

Pismo iz Pirana

Spoštovani!

Ob 25-letnici obstoja vašega društva vam iskreno čestitamo in vam obenem želimo veliko življenjske energije in zdravja, da boste še naprej v mladih uza-veščali pozitivne moralne vrednote, ki jih morejo spoznati iz vaših pripovedi in pričevanj o času, ki je slednje poteptal.

Hvaležni smo vam, da s svojimi dejavnostmi prispevate k boljši družbi, kot je to storila tudi vaša članica društva, gospa Tončka Senčar. Zato vam pošiljamo zapis dijakov o našem srečanju z njo.

V imenu kolektiva in dijakov vas lepo pozdravljam.

*Vesna Vlahovič, prof.
Ginnasio Antonio Sema Pirano
Gimnazija Antonio Sema Piran*

O vojni skozi otroške oči

Dijaki Gimnazije Antonio Sema v Piranu ob poslušanju spominov na izgnanstvo Tončke Senčar

Vsredo, 27. januarja 2016, na mednarodni dan spomina na žrtve nacističnega holokavsta, je na povabilo profesorice Vesne Vlahovič Gimnazijo Antonio Sema obiskala Tončka Senčar iz Pirana, ki je preživela vojno kot izgnanka.

Rojena je bila 4. julija 1935 v kmečki družini v majhni vasi blizu Brežic. Ko je imela šest let, so Nemci družino skupaj z drugimi vaščani odpeljali v delovno taborišče v Šlezijo, kjer je preživela dolga štiri leta in štiri različna delovna taborišča.

Gospa Tončka nam je skozi otroške oči pripovedovala o dogajanju pred izgnanstvom in med njim. V neznani in tuji okolici je bilo mogoče srečati tudi dobre ljudi, ki so izgnancem pomagali. To so bili učitelj in duhovnik ter nune, najbolj pomembno vlogo pa so imeli starši in bratje, saj jih je imela ob strani vse do srečne vrnitve domov.

Povedala nam je, da je v taboriščih veljal strog red, v katerem je imel vsak svojo dolžnost, tudi otroci. Na več načinov so jim hoteli »prati možgane« s tem, da so jih peljali v kino na ogled filmov, ki so kazali moč in nepremagljivost Nemcev. Ob ogledu se otroci niso smeli ne smejeti ne jokati. Ko so starši delali na kmetijah in v tovarni, so bili otroci deležni nemške prevzgoje, kjer so jim neprekinjeno govorili, da je Nemčija njihova domovina, Hitler pa vodja. S tem so želeli zatreti čustva otrok, ki so sicer spontana, in narediti tako, da se otrok ne bi več oklepal preteklosti in svoje domovine, temveč bi sprejel novo realnost. Pravljičice v slovenščini pa so ji pomagale preživeti težke čase, saj je tako pozabila na lakoto in hude stvari.

Ob njenem pripovedovanju smo si dijaki lahko ogledovali njene družinske slike

in dokumente, ki jih je prinesla s seboj, da bi si bolje predstavljali takratno življenje.

Nedolgo nazaj je obiskala vsa taborišča, v katerih je bila, in nastopila na mnogih sprejemih ter prireditvah, kjer je predstavljala svojo zgodbo.

Kljub svojemu težkemu življenju je gospa zelo optimistična in prijazna oseba, ki ni dovolila, da bi postala žrtev svoje preteklosti. Zelo smo ji hvaležni, da nam je odkrila otroštvo med drugo svetovno vojno in nam razkrila, da je življenje največja vrednota.

*Lourdes K. Klemen in
Veronika Pirjevec,
dijakinji Gimnazije Antonio Sema Piran*

Tončka Senčar

Najlepša leta življenja

O, zlati čas,
neskrbni čas mladosti ...
vzdihuje svet
in še bo vzdihoval
in si v nadležnih letih
žalostne starosti želel,
da čas bi bil obstal.

Pač tudi jaz tedaj,
ko bom sivela,
se spomnim kdaj
preteklih mladih dni,
vendar nazaj
ne bom si jih želela.

.....

Bilo mi je osem let,
osem mladih, prestrašenih let,
ko so nas
v živinske vagone nagnali,
kakor živali,
in odpeljali
v daljni neznani svet.

Bilo mi je osem let,
osem rosnih in nežnih let,
ko so nas v smrdeče barake,
polne stenice in uši,
sredi tuje noči prignali.

In potem glad,
vsak dan glad,
vsak dan krivica,
udarci in kri,
globoko udrte oči
in vendar –
upanje, vera v pomlad.

Vsak dan
željni pogledi
v toplo domačo stran
na njivo s požeto ajdo,
na težko obloženo brajdo,
kot je ostalo za nami
na tisti jesenski dan.

In štiri leta vsak dan
na njivi požeta ajda
in štiri leta vsak dan
nad hišo neobrana brajda
in štiri leta vsak dan
neskončno število enakih
misli, vzdihov, besed:
kdaj, če sploh kdaj,
iz te črne groze
zbudimo se v beli svet?

In štiri leta vsak dan
sredi obupa
ali sredi najslajše želje –
košček granate v srce.

O, blazni čas!
Čas moje mladosti,
čas bombnih napadov,
nasilja, ponižanj, gladu,
čas taborišč, krematorijev,
čas vladavine fašizma,
čas krvoločnosti
brez vesti in sramu.

Umiranje bitij dragih,
v prsih srce krvaveče –
o, leta najlepša v življenju,
leta mladosti in sreče!

Kam in kako
in po kaj naj se vračam?
Mar naj želim si vrnitve
trpljenja, obupa, strahu?
Ostani, mladost izgubljena,
kjer si,
spomin nate samo boli.

.....
In vi, ki rojeni
v srečnejšem ste času,
kako naj vam dopovem,
koliko vreden košček je kruha,
koliko vredna ljubeča je dlan,
koliko vreden
svoboden in sončen
in srečen je dan.

Vida Gostič Hojak

Za vedno v mojem srcu

Pesem Najlepša leta življenja posvečam svoji ljubljeni rodni vasi Gornje Orle nad Studencem pri Sevnici, od koder smo bili izgnani vsi do zadnjega vaščana.

Gospodarji, zlomljeni od bolečine v prsih, so kar med nestrpnimi in ostrimi povelji nemških vojakov še zadnjikrat nahranili zdaj že nič več svojo živino. Ostali člani družin pa smo se utapljali v solzah in se s težkimi in oklevajočimi koraki oddaljevali od svojih domov in se hkrati še vedno ozirali nazaj, dokler je še bilo kaj videti. Vse svoje borno imetje smo nosili s seboj v culah (kovčkov in potovalk takrat niti v sanjah še nismo imeli), matere pa so v neskončni žalosti in z upognjenimi hrbti najmlajše in najšibkejšje otroke nosile v naročju. Grozljiva procesija v neznano.

Ampak, ljudje, ki ste rojeni v srečnejšem času, kot da se iz preteklosti zgodovine nismo ničesar naučili! Spet gazimo v nevarno smer. Spet se med nami plazi fašizem. Ali kakor koli že to, kar se dogaja, imenujemo. Ko bomo šli predaleč, bo počilo, poti nazaj več ne bo. Le še huje bo, kot je že bilo.

Ustavimo se! Poglejmo še enkrat nazaj. Premislimo. Vsak zase in vsi skupaj. Poglejmo si v oči. Kaj želimo nam in našim potomcem in kam v resnici rinemo. Zdrahe, nevoščljivost, pohlep, sovraštvo ... kaj nam je tega treba? Zakaj sami sebe uničujemo? Ali res moramo trdobočno še enkrat riniti v tragično kalvarijo, ko se mogoče sploh ne bomo več pobrali »inu obstali«?

In še enkrat, moja draga rodna vasica, začela sem in naj še zaključim s teboj.

Čeprav se ob čudežni vrnitvi iz nemškega taborišča na pogorišče mojega doma in v tvoje vaško naročje nisem več vrnila, sem sliko tvojih domov, gozdov, skrbno obdelanih njiv, vinogradov in cvetočih travnikov vedno zvesto v svojem srcu nosila.

Naj ti bo, tudi ko mene več ne bo, usoda naklonjena. Kar pomnim, med tvojimi ljudmi nikoli ni bilo nobenih razprtij. In še vedno jih ni. Prav neverjetno za današnji čas. Roka roko umije. Naj tako tudi ostane. Hvaležna sem ti. Pozdravljena!

Vida Gostič Hojak, Ljubljana

. Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti .

Jože Križančič – 90 let

V imenu Izvršnega odbora DIS je Jožetu Križančiču čestitala za 90-letni jubilej predsednica DIS Ilica Žnidaršič. (3. 3. 2016) (Foto: Zdenka Kaplan)

Jože Križančič je bil rojen 14. februarja 1926 v Vitni vasi na Bizeljskem. Leta 1941 je bil izgnan v Nemčijo, kjer je zelo trpel, ko je prisilno delal v rudniku. Iz izgnanstva se je vrnil junija 1945. Bil je med ustanovitelji Društva izgnancev Slovenije leta 1991. Več kot dvajset let je bil predsednik Krajevne organizacije DIS Ptuj, več mandatov podpredsednik DIS, sedaj pa je

predsednik Častnega razsodišča Skupščine DIS.

Jože Križančič je prejel vsa najvišja priznanja Društva izgnancev Slovenije 1941-1945, tudi odličje »Zaslužni član DIS«.

Na seji Izvršnega odbora DIS smo mu čestitali in zaželeli dobro zdravje in še veliko srečnih let.

102. rojstni dan Neže Žnidaršič

V četrtek, 28. januarja 2016, je svoj 102. rojstni dan praznovala Neža Žnidaršič s Studenca, ki pa od leta 2007 živi v Domu upokojencev Sevnica. Mladost je preživela v trdni kmečki družini v Rovišču pri Studencu. V času druge svetovne vojne je bila skupaj z družino izgnana v Nemčijo, od koder se je vrnila leta 1945 na izropano domačijo. Življenje je posvetila obdelovanju zemlje, gojenju rož in pomoči drugim.

Ob visokem jubileju smo ji skupaj s sorodniki, prijatelji, predstavniki KS, županom Občine Sevnica Srečkom Ocirkom in učenci iz Osnovne šole Studenec tudi mi voščili vse najboljše in še na mnoga leta.

Peter Rupar,
predsednik KO DIS Studenec

Neža Žnidaršič

Marija Podlesnik je praznovala 90. rojstni dan

Predsednica KO DIS Radeče je obiskala Marijo Podlesnik, ki je praznovala 90. rojstni dan v krogu svojih domačih, ter ji zaželela vse najboljše.

Rojena je bila 1. januarja 1926 v vasi Čimerno pri Radečah, dom pa sta si z možem ustvarila v Zagradu, kjer se jima je rodila tudi hčerka. Žal pa sta mož in hči veliko prezgodaj umrla, tako da jo sedaj najbolj razveseljuje vnukinja Špela s svojima hčerkama Evo in Hano. Kljub slabemu zdravju Marija še vedno skrbi za hišna opravila, pri katerih ji je v oporo tudi zet.

Marija Podlesnik z vnukinjo in njenima hčerkama

Ana Dušak – 90-letnica

Dne 5. januarja smo obiskali jubilaranko, ki je s 1. januarjem letos dopolnila 90 let.

Ana Dušak, rojena Horžen, doma iz Boršta pri Cerkljah ob Krki, je bila 23. aprila 1942 izgnana iz rodne kraja.

Iz rajhenburških konjušnic so jo odpeljali na železniško postajo, kjer so že čakali živinski vagoni, postlani s slamo, in jo odpeljali v neznano.

Predstavniki Krajevne organizacije DIS Cerklje ob Krki so ji čestitali za jubilej in ji zaželeli še veliko zdravja, sreče in zadovoljstva, ter da bi se še naprej lepo držala in bila dobre volje.

Božič

Ana Dušak

Topel objem in solze hvaležnosti

Krajevna organizacija izgnancev Dolenja vas pri Krškem je manjša, saj ne šteje niti šestdeset članov. In vsako leto nas je manj, kar je razumljivo, saj smo vsi že starejši.

Po novem letu smo se v odboru dogovorili, da obiščemo in skromno obdarimo naše že močno ostarele, obolele ali slabo pokretne člane, ki so vsi vedno bolj odvisni od pomoči drugih. V večini so to žene, oziroma mame, babice, prababice, in dva dedka, ki živijo pri svojcih ali v domu starejših občanov.

Tri »mlajše« članice KO DIS smo pripravile enajst darilnih vrečk z uporabnimi predmeti in za vsako ženo še šopek svežega cvetja ter se podale na težko pričakovane obiske. Snidenje je bilo pristrčno, topel objem, v marsikaterem očesu solza hvaležnosti za pozornost. Stekel je pogovor o tegobah starosti in bolezni, o težkih časih izgnanstva, ko je marsikateri izgubil starše, brata ali sestro v tujini. Pa tudi o lepih trenutkih, ko se ob njem pomudi vnuk ali pravnuček in mu polepša dan. Zelo so hvaležni svojim domačim za stalno pomoč in nego.

Lidija Novak s hčerko Ireno in članicami KO DIS ob svojem 92. rojstnem dnevu

Ob slovesu smo čutile v njih srcih neizrečeno željo za pogostejša srečanja in tolažbo, da niso osamljeni in potisnjeni na rob družbe.

Tudi nam, ki smo v hladnih, deževnih februarjskih dneh opravile dobro delo za naše preizkušene brate in sestre, bo še dolgo toplo pri srcu. Iz življenjskih izkušenj tudi vemo, da se ljubezen in dobrota vrneta tistemu, ki ju deli.

Ana Vodeh,
Dolenja vas pri Krškem

Pavla Gregorčič in Jožefa Plevel, 90-letnici

V Trubarjevem domu v Loki pri Zidanem Mostu sta praznovali 90. rojstni dan dve članici KO DIS Radeče, in sicer Pavla Gregorčič in Jožefa Plevel.

Pavla Gregorčič se je rodila 3. 1. 1926. Z možem sta si ustvarila družino v Radečah, kjer so se rodile tudi tri hčere. A življenje piše zgodbe po svoje, zato je zaradi slabega zdravstvenega stanja postal njen "drugi dom" Trubarjev dom starejših občanov v Loki, kjer pa ji z obiski lepšajo dni člani vnukove družine. Obiska predstavnikov naše KO DIS je bila zelo vesela.

Jožefa Plevel se je rodila 19. 2. 1926. Z možem sta si ustvarila dom v Brunški Gori. Dokler ji je dopuščalo zdravje, je ob pomoči sorodnikov in sosedov živela v njem, nato pa je tudi njej postal "drugi

Pavla Gregorčič

dom" Trubarjev dom starejših občanov v Loki. Obiskali jo bomo.

Predsednica KO DIS Radeče
Marinka Bregar

. Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti . Jubilanti .

Jubilantki KO DIS Studenec

V KO DIS Studenec sta v vasi Hudo Brezje praznovali dve članici DIS 90. rojstni dan. **Jožefa Mlakar** 16. 12. 2015 in **Kristina Avsec** 18. 2. 2016. Obe živita na domu s svojimi domačimi, kjer za obe lepo skrbijo, toda tudi leta in težko življenje na vasi so prispevala svoje.

Domači so jima pripravili lepo praznovanje. Veseli pa sta bili tudi našega obiska, predstavnikov KO DIS in Rdečega križa Studenec. Ob slovesu smo jima zaželeli obilo zdravja in dobrega počutja med njunimi dragimi.

Jožefa Mlakar

Kristina Avsec

Obisk pri 90-letnem Alojzu Kramžarju

Član KO DIS Radeče Alojz Kramžar je 24. februarja 2016 praznoval 90. rojstni dan. Ob tem svečanem dogodku sta ga obiskali predsednica in tajnica ter mu osebno čestitali. V kratkem razgovoru je obudil spomin na mlada leta, ki so bila zelo težka tudi zaradi izgnanstva. Potem ko se je zaposlil v Tovarni papirja v Radečah, sta z ženo Marijo zgradila hišo v Žebniku. Sedaj je ta hiša dom tudi njegovi pranečakinji z družino.

Ob odhodu sta mu obiskovalki zaželeli še trdnega zdravja in dobro počutje.

Alojz Kramžar

Kot izgnanci, kot sotrpini sočustvujemo z vsemi zlomljenimi in ubitimi.
Pesem v spomin na dan taboriščnikov v januarju.

Strte kosti

Okostnjaki tolčemo kamenje,
pokriti s prahom čez in čez,
ko biči s hrbta režejo jermenje,
kipi v vseh nas nemočen bes.

Kdor omaga, tu, v peklú,
takoj ga krogle pokončajo;
ne padamo, smo že na dnu,
nad nami vrage se hahljajo.

Pod težo pokajo kosti,
kot Sizif v breg valimo skale,
za nas je konec, ni poti,
nikjer rešilne ni obale.

Tolčejo po bednem sužnju,
v krvi, pótu vsi trpimo,
po vročini, mrazu, dežju,
delat bičani hitimo.

Sočutje v srcih je zamrlo:
„Naj poginejo ti psi!“
Mrtvo v dalj oko je zrló:
vse telo mu krvavi!

Takšno strtih je življenje,
v gnezdu samih strupenjač,
nič ne gane jih trpljenje:
saj presiti so pogač.

Čas v pozabo vse odnaša:
za sabo pušča smrt ljudi,
nihče za reveže ne vpraša,
kje trohnijo njih kosti!

Franc Živič

Jože Kovač 90-letnik

Z leve župan Občine Sevnica Srečko Ocvirk, v sredini jubilan Jože Kovač in desno tajnica KO DIS Boštanj Hilda Novšak

Oh, kako je dolga pot

(Besedilo in napev: I. Kennedy, M. Carr)

harm. Jože Leskovar

Mešani zbor

Mirno

Tempo in dinamiko prilagoditi besedilu

1. Oh, ka - ko je dol - ga, dol - ga pot iz tu -
2. Oh, ka - ko je dol - ga, dol - ga pot ži - ca -
3. Oh, ka - ko je dol - ga, dol - ga pot iz tu -

1.-3. Dol - - - ga, dol - ga pot,

1. ji - ne pa do do - ma, ce - sta be - la je ta - ko, son - ce
2. go - sta je ta - ko, ta - ko, da ne mo - rem sko - zi. njo in str
3. ji - ne pa do do - ma tam me ča - ka hi - ši - ca, za - pu

1.-3. dol - - - ga, dol - ga pot, oh, son - ce

1. si - je na ze - mljo, na to dol - go, dol - go pot. Ce - sta pot.
2. zar sto - ji pred njo, oh, ta dol - ga, dol - ga pot. Da ne pot.
3. šče - na pra - zna vsa, po - lja ne - ob - de - la - na. Tam me na.

1.-3. si - - - je

OH KAKO JE DOLGA, DOLGA POT

Oh kako je dolga, dolga pot
iz tujine pa do doma,
cesta bela je tako,
sonce sije na zemljo,
na to dolgo, dolgo pot.

Oh kako je dolga, dolga pot,
žica gosta je tako,
tako, da ne morem skozi njo,
in stražar stoji pred njo,
oh ta dolga, dolga pot.

Oh kako je dolga, dolga pot,
iz tujine pa do doma,
tam me čaka hišica,
zapuščena, prazna vsa,
polja neobdelana.

Nekateri pevski zbori še vedno pojejo besedilo, ki ne ustreza izgonu Slovencev, zato prosimo, da zborom, ki nastopajo na prireditvah DIS, posredujete objavljeno besedilo in jih opozorite na tretjo kitico.

IO DIS

. Umrli člani Društva izgnancev Slovenije .

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti	KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Artiče			KO DIS Krmelj-Tržišče		
Ivan CIRJAK	26.02.1927	23.02.2016	Jože GOLE	20.10.1927	18.11.2015
Ivana DIMIČ	23.12.1930	12.02.2016	Karel JANKOVIČ	11.10.1942	23.11.2015
Ivan MAVSAR	22.05.1937	25.01.2016	Jožefa KOSTREVC	27.02.1927	27.08.2015
Alojz STERNAD	03.08.1927	18.12.2015	Alojzija POVŠIČ	18.05.1930	05.04.2015
			Ivan PUNGERČAR	31.08.1930	22.08.2015
KO DIS Bizeljско			Pavla RENKO	06.08.1925	23.11.2015
Mirko GREGL	13.04.1932	22.12.2015	Stanislav SLAPŠAK	13.11.1919	22.02.2015
Štefan PINTARIČ	16.05.1926	22.01.2016			
Antonija ŽMAVC	21.08.1936	30.01.2016	KO DIS Krško		
Antonija ILAŠ	17.06.1927	12.03.2016	Ivan AŠIČ	15.07.1929	25.01.2016
			Janez AVGUŠTIN	05.01.1932	02.08.2015
KO DIS Boštanj			Marjan ERNST	1922	20.06.2015
Ana BREČKO	25.01.1938	04.12.2015	Marija HARTMAN	1939	29.09.2015
Marija KOŠIR	08.09.1931	04.02.2016	Jožefa LEVIČAR	11.05.1932	01.10.2015
Stanko SOTLAR	04.02.1928	24.01.2016	Ljudmila MLAKAR	1922	22.05.2015
			Franc PAVLIN	1942	08.11.2015
KO DIS Branik			Alojz PEČNIK	27.09.1933	april 2015
Nada ŠUC	27.08.1928	15.12.2015	Ignac PRIJATELJ	08.12.1920	28.07.2015
Vladimir ZGONIK	08.09.1937	21.12.2015	Anton STARC	1923	05.04.2015
			Dragotin ZAKŠEK	27.03.1922	28.01.2016
KO DIS Brestanica			Marija ŽIVIČ	18.08.1928	07.11.2015
Jože ZEVNIK	16.12.1931	20.12.2015			
			KO DIS Lenart v Slovenskih goricah		
KO DIS Brežice			Marija AJHMAJER	17.11.1930	03.03.2016
Jurij PESTOTNIK	29.01.1934	10.11.2015	Jožefa MAHORIČ	18.02.1938	02.07.2015
Jožefa ŠEBEC	28.03.1919	17.12.2015	Angela POŠTRAK	25.05.1926	02.06.2012
KO DIS Celje			KO DIS Leskovec pri Krškem		
Olga ČUVAN	18.01.1926	januar 2016	Jože BOŽIČ	16.02.1923	13.10.2015
Srečko ZAKOŠEK	11.08.1934	28.12.2015	Vladimir KERIN	11.04.1934	14.11.2015
			Ivanka KILER	30.07.1927	25.10.2015
KO DIS Cerklje ob Krki			Anton KOPINA	15.07.1937	03.11.2015
Marija GRAMC	24.11.1929	18.10.2015	Srečko MAROLT	17.12.1930	4.10.2015
Mihael HORŽEN	01.02.1927	02.04.2015	Anica MEŽIČ	10.11.1933	13.10.2015
Antonija JUREČIČ	10.04.1935	2015	Terezija ŠKOFLJANC	05.05.1924	12.12.2015
Veronika KODRIČ	01.11.1927	19.08.2015	Nada ŠOBER	14.12.1925	13.12.2015
Rozalija KOŽAR	09.07.1927	13.09.2015	Franc VODOPIVEC	30.09.1935	24.10.2015
Jožefa MARKOVIČ	29.03.1930	20.10.2015	Jožefa ŽABKAR	17.02.1935	13.09.2015
KO DIS Dole pri Litiji			Ob smrti Franca Šetinca		
Frančišek KRAMŽAR	26.02.1932	24.12.2015	Sporočamo, da je umrl Franc Šetinc, soustanovitelj Društva izgnancev Slove-		
Frančiška OBLAK	03.12.1929	26.12.2015	nije 1941–1945. Bil je med glavnimi pobudniki zborovanja na gradu Rajhenburg		
Marija SLUGA	15.08.1933	25.03.2016	9. junija 1991, na katerem se je zbralo več kot 8.000 izgnancev in beguncev.		
			Bil je nekaj časa po ustanovitvi član vodstva DIS in prvi urednik Vestnika		
KO DIS Domžale			DIS. Leta 1993 je uredil zbornik Izgnanci in za ta zbornik napisal tudi zanimivo		
Janez VALČINI	18.05.1926	13.10.2015	zgodbo pod naslovom Oblaki so rdeči.		
			Napisal je tudi nekaj knjig, v katerih opisuje izgnanstvo, še posebej v Šleziji,		
KO DIS Gornja Radgona			kjer je med drugo svetovno vojno sam preživel izgnanstvo.		
Ivanka KRAPEŽ	08.08.1924	januar 2016	Kot zapisovalca zgodovinskih dogodkov o slovenskih izgnancih se ga bomo s		
			hvaležnostjo spominjali.		
KO DIS Hrastnik			<i>Jože Križančič,</i>		
Ada HRIBŠEK	23.01.1926	27.12.2015	<i>predsednik Častnega razsodišča DIS</i>		
Stanka HUDI		20.10.2015			
Ana KREŽE	21.09.1930	01.12.2015			
Ljudmila LAVRIČ	03.01.1928	07.11.2015			
Friderika ZALETEL	06.12.1921	07.02.2016			
KO DIS Kapele			Pripravlja se ponatis brošure o		
Ivan BLAŽEVIČ	20.05.1926	25.02.2015	pomnikih trpljenja v letih 1941–1945		
Amalija JANEŽIČ	16.05.1926	26.02.2016	Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 pripravlja ponatis brošure, ki je izšla		
Ana KROSELJ	26.09.1930	04.03.2016	leta 2005 z naslovom »Pomniki našega trpljenja v letih 1941–1945 in spomin		
Ana KRULC	27.05.1933	januar 2015	umrlim v izgnanstvu«.		
Anton NAROGLAV	16.01.1930	16.01.2016	V tej knjižici so objavljeni podatki o spomenikih, ploščah, muzejih, razstavah,		
Anton POŽAR	07.02.1931	15.01.2016	trgih in ulicah v Sloveniji, posvečenih v spomin umrlim v izgnanstvu.		
Božica STANIČ	26.10.1935	21.01.2016	Objavljeni so tudi doslej znani podatki o pomnikih slovenskim izgnancem,		
Franc UREK	01.12.1921	24.12.2015	umrlih v Nemčiji, na Madžarskem in Češkem.		
Marija VERBANČIČ	17.12.1925	januar 2015	Prosimo vse krajevne in območne organizacije DIS, da pošljejo še fotografije		
Ana VOGRINC	12.10.1912	21.12.2015	in podatke o tistih pomnikih, ki še niso zajeti v brošuri iz leta 2005.		
Marija VOLČANJK	21.12.1930	marec 2015	Podatke pošljite Društvu izgnancev Slovenije do 1. avgusta 2016.		
			<i>Zdenka Kaplan</i>		
KO DIS Kočevje					
Kristina RUS	24.12.1927	25.02.2016			
Ada ZABUKOVEC	17.04.1942	13.03.2016			
KO DIS Koper					
Sonja SARDOČ	04.09.1923	26.12.2015			

IZVRŠNI
ODBOR
DRUŠTVA
IZGNANCEV
SLOVENIJE
1941–1945

Predsednica:
Ivica Žnidaršič, Ljubljana

Podpredsednika:
Albin Pražnikar, Izlake
Alojz Rupar, Boštanj

Člani:
Ivan Babič, Buče
Stanislava Biček, Jesenice
Emilija Držanič, Brežice
Maksimilijan Ferek, Ljubljana
Tatjana Frajle - Maslo, Celje
Sabina Godnič, Komen
Tomaž Hočevnar, Koper
dr. Milan Jazbec, Ljubljana
Zdenka Kaplan, Novo mesto
Marjan Košak, Slovenske Konjice
Rok Kržan, Bizeljsko
Ana Pirc, Leskovec pri Krškem
Martin Podlesnik, Ljubljana
Stanislava Račič, Ljubljana
Marijan Špegelj, Muta
Davorin Zdovc, Maribor
Marija Žnidar, Kamnik

NADZORNI ODBOR

Veronika Kljun, Kočevje - predsednica
Karel Levak, Artiče
Jolanda Želj Erhard, Maribor

ČASTNO RAZSODIŠČE

Jože Križančič, Ptuj - predsednik
Olga Kamenov, Ljubljana
Jože Kveder, Domžale
Jožef Pograjec, Polšnik
Terezija Repovž, Šentjanž

VESTNIK

interno glasilo DIS

Za društvo:

Ivica Žnidaršič

Odgovorni urednik:

Jože Križančič

Lektorica:

Alenka Lokar Blatnik

Tisk:

Tiskarna Skušek

Naslov:

Društvo izgnancev Slovenije
1000 Ljubljana, Linhartova c. 13
telefon: 01 - 434 48 80
telefaks: 01 - 434 48 80
email: drustvoizgnancev@siol.net
http://www.drustvo-izgnancev.si

Poslovni račun DIS:

SI56 0222 2001 0570 920
Nova Ljubljanska banka

Umrlí člani Društva izgnancev Slovenije

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Ljutomer		
Milan BABIČ	29.10.1923	05.01.2016
Mitja BERCE	15.09.1937	13.09.2015
KO DIS Ljubljana Bežigrad		
Terezija BRGLEZ	13.03.1926	31.12.2015
Viktor HRUŠEVAR	26.03.1932	23.01.2016
Marija KECELJ	24.10.1937	04.10.2015
Angela MEDVEŠEK	09.02.1923	16.02.2016
Lado SIMONČIČ	04.02.1926	2015
Ljubljana Moste-Polje		
Jože GRAMC	16.09.1932	maj 2015
Antonija KARDAŠEVIČ	22.02.1933	10.08.2014
Nada KOKOT	29.03.1931	10.01.2014
Hilda KOVAČIČ	20.02.1940	2014
Serafina LEVSTIK	07.07.1928	2014
Stanislava MAJDIČ		17.06.2014
Frančiška MIKOLIČ	01.02.1923	oktober 2015
Jožica MOČNIK	21.02.1937	19.07.2014
Florjana REJC	1920	november2015
Milan ŠIRCELJ	01.10.1935	oktober 2014
KO DIS Ljubljana Šiška		
Jožefa HVALA	28.12.1933	2015
Ana KRANER	31.01.1932	13.10.2015
Justina KRAŠOVEC	06.04.1926	13.06.2015
Amalija PANTAR	11.07.1934	06.12.2015
Pavla PUREBER	1927	december 2015
Albin RAČEČIČ	26.05.1931	03.01.2016
Franc ŠETINC	13.07.1929	17.02.2016
KO DIS Ljubljana Vič- Rudnik		
Ivan KAPLER	03.06.1928	22.03.2016
Janez PINTERIČ	01.09.1934	07.01.2015
Franc POKOKAR	03.05.1944	21.02.2016
Anton ŽONTA	22.07.1942	januar 2015
KO DIS Mozirje		
Jožefa GREGORC	23.03.1934	05.01.2015
Antonija REMIC	17.01.1937	17.01.2015
Eva ŠKREBLIN	31.01.1928	april 2015
KO DIS Maribor Pobrežje-Tezno		
Ana BOROVIK	20.02.1927	08.01.2016
Zofija FRIC	15.01.1928	21.02.2016
KO DIS Maribor Rotovž-Pesnica		
Breda SIBBOUNI	23.02.1938	2015
Metka ŠTUHEC	10.03.1929	20.08.2015
Danilo VERBANČIČ	15.04.1940	02.06.2015
KO DIS Podbočje		
Rajko JUREČIČ	10.09.1935	11.01.2015
Stanislav JUREČIČ	16.12.1926	15.06.2015
Stanislava STRGAR	17.02.1938	03.11.2015
KO DIS Polje ob Sotli-Buče		
Terezija GLONARIČ	07.10.1929	15.02.2016
Ivan POŽEG	01.02.1933	12.01.2016
KO DIS Radeče		
Ivan BEVC	21.01.1943	02.03.2016
Milena BOŽIČ	27.03.1934	02.01.2016
Stanislava HRIBAR	18.05.1936	09.02.2016
Alojz MEDVEŠEK	13.06.1930	13.02.2016
Radka PODLESNIK	27.10.1923	16.12.2015
KO DIS Radovljica		
Jože VIDIC	13.03.1930	08.03.2016
KO DIS Raka		
Josip KRANJC	19.01.1923	31.03.2015
Ana KRIŽE	14.04.1932	02.06.2015
Frančiška NARAT	19.07.1924	28.11.2015
Jožef POVHE	23.07.1940	02.04.2015
Marija TOMŠIČ	02.03.1939	19.09.2015

KO DIS Ime in priimek	Datum rojstva	Datum smrti
KO DIS Ruše		
Bogdan Božo LESJAK	11.04.1931	11.01.2016
KO DIS Srednja Dobrava		
Franc GORTNER		2015
KO DIS Studenec		
Marija METELKO	08.09.1936	14.01.2016
Neža ŽNIDARŠIČ	28.01.1914	12.02.2016
KO DIS Šentjanž		
Marija STRNAD	21.06.1929	13.12.2015
Julij ŽGAJNAR	08.01.1933	13.02.2016
KO DIS Šentjur pod Kumom		
Fride BRLOGAR	24.09.1924	13.01.2016
KO DIS Škofja Loka		
Janko BERTONCELJ	20.11.1935	14.02.2016
Ivana POTOČNIK	14.04.1928	08.01.2016
KO DIS Trebnje		
Milan AJDIŠEK	13.01.1933	27.12.2015
Matilda PODKRAJŠEK	15.03.1921	16.12.2015
Jože ZORENČ	06.08.1931	03.01.2016
KO DIS Velenje		
Martin JURICAN	23.10.1932	04.02.2016
Avgust OBLAK	27.11.1940	26.02.2016
KO DIS Velika Dolina		
Franc GAJSKI	09.02.1927	06.04.2015
Rozalija GAJSKI	01.09.2931	19.02.2015
Stanko KLEMENČIČ	05.07.1933	29.02.2016
Slavko KOLAR	05.05.1929	2015
Olga LONČARIČ	19.09.1922	05.09.2015
Marija ŠINKO	02.07.1932	03.11.2015
Martin ŠTEFANIČ	18.01.1928	06.10.2015
Janez ŠKOFLJANC	14.12.1937	02.11.2015
KO DIS Zagorje ob Savi		
Radovan ČEH	26.06.1942	25.01.2016
Dragica FAIN	30.05.1926	16.12.2015
Jože FORTE	27.02.1928	07.12.2015
Roman JAVORŠEK	29.09.1932	19.01.2016
Ljudmila TOMC	27.08.1925	24.01.2016
KO DIS Zagreb		
Bojan KOŽAR	06.12.1950	08.12.2015
KO DIS Žalec		
Janez HRUSTELJ	14.01.1926	20.01.2016

OBVESTILO

Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945 še vedno zbira podatke o umrlih v izgnanstvu med drugo svetovno vojno.

Zato prosimo vse Krajevne in Območne organizacije DIS ter člane DIS in svojce, da pošljejo podatke o umrlih, ki še niso navedeni v brošuri, ki smo jo izdali leta 2013 in vanjo zapisali še 415 imen umrlih.

Prav gotovo še niso vpisani vsi umrli v Nemčiji in krajih nekdanje Jugoslavije. Zato prosimo, da imena in v kateri državi oziroma kraju so umrli, pošljete na Društvo izgnancev Slovenije 1941–1945, Linhartova 13, 1000 Ljubljana.

Zdenka Kaplan,
predsednica Komisije za stike
s kraji izgnanstva